

De **Andere** Krant

WANT ER IS
MEER AAN DE HAND

WEEKEDITIE
9 SEPTEMBER 2023 | NR. 36

Afrika werpt westers juk af

Er waait een revolutionaire wind door Afrika. Na Niger, Mali, Burkina Faso, Guinee en Tsjaad was onlangs Gabon aan de beurt: de zesde coup in drie jaar tijd in een francofoon Afrikaans land. Afrikanen hebben er genoeg van dat westerse landen hun grondstoffen exploiteren terwijl zij daar zelf niet van meeprofiten. Er wordt met Russische vlaggen gezwaaid en de naam van Che Guevara wordt weer gehoord. Het Westen is steeds minder geliefd. ▶ P10

Pfas-zaak werpt licht
op gevaar giftige
stoffen ▶ 4

Democratie
op het spel in
klimatrechtszaak ▶ 6

9/11 werpt nog altijd
zijn schaduw vooruit
▶ 9

Coronacritici: we
zullen zegevieren ▶ 14

Treiter-interviewer Rob Muntz (ex-VPRO) over woke-waanzin: "Niks kan en mag meer"

Toine Rongen

Hij won een zilveren Nipkowschijf met de radioserie *De Inburger King* in 2004, kreeg lof voor zijn interviews met atheïstische wetenschappers in de RVU-serie *God bestaat niet* in 2005 en wekte hilariteit door zijn treiter-interviews met BN'ers als Emile Ratelband en Willibrord Frequin in de VPRO-serie *Waskracht!* In 2008 werd hij 'wereldberoemd' in Nederland door

"Ik wilde de kijker vooral met ongemakkelijke waarheden wakker schudden"

zijn controversiële optreden als Adolf Hitler in Wenen waar hij politicus Jörg Haider op de hak nam. Nu verkoopt hij tuinmeubelen en kijkt hij geen televisie meer.

"Niks kan en mag meer", zegt Rob Muntz. "Vanwege de woke-waanzin". Bij de huidige VPRO krijgt hij een eindertijdengevoel. "Ooit baanbrekend, met Ischa Meijer, Wim T. Schippers, Wim de Bie, Kees van Kooten. Noem ze maar op. Het is niets meer, helemaal niets."

Toch werkt hij aan een kleine comeback: hij maakt een podcast-serie over het zwarte jongetje Toto, het adoptiebroertje van de jonge Prins Bernhard, die in het Duitse dorpje waar hij bij Bernhards familie opgroeide, met vele vrouwen het bed deelde. "Er moeten nazaten zijn!" ■

▶ Interview op P 18-19

Neem een
abonnement

▶ [deanderekrant.nl/
abonnement](https://deanderekrant.nl/abonnement)

€12
per maand
€130 per jaar
inclusief digitaal
abonnement

LOSSE VERKOOP

€3,50

ABONNEMENT V.A.
€2,50

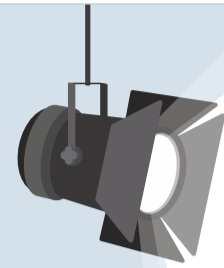
JAARGANG 3
24 PAGINA'S
NUMMER 36

8 719325 841534

BP

SCHIJNWERPERS

Kaag en Rutte dineerden met Klaus Schwab

Demissionair premier Mark Rutte en minister van Financiën Sigrud Kaag hebben in november 2020 informeel gedineerd met Klaus Schwab, de voorman van de omstrede netwerkorganisatie World Economic Forum (WEF). Tweede Kamerlid Pepijn van Houwelingen van Forum voor Democratie deelde afgelopen week via Twitter overheidsdocumentatie van 23 juli 2020 waarin deze samenkomst wordt bevestigd. Een medewerker van het WEF schreef destijds een e-mail gericht aan de ministeries van Algemene Zaken en Buitenlandse Zaken waarin staat dat "professor Schwab erg uitkipt naar de ontmoeting". In 2019 gingen Kaag, Rutte en koningin Máxima ook al eens op audiëntie bij de bejaarde Duitse globalist. Schwab is de laatste jaren onder vuur komen te liggen omdat aangetoond werd dat het door hem opgerichte WEF zich al jaren met het beleid van soevereine staten bemoeit zonder dat hiervoor in enige vorm verantwoording wordt afgelegd. Dit tot zijn eigen tevredenheid, zo liet Schwab pochend weten in een interview: "We zijn erin geslaagd diverse kabinetten te penetreren." Staatsrechtelijk zijn de ontmoetingen van Nederlandse regeringsfunctionarissen met het WEF precar. Er zijn meerdere geheime, niet-staatrechtelijke contracten tussen het WEF en de Nederlandse Staat opgedoken.

sen levend verbrand. Het officiële dodental is 115, maar inwoners vrezen dat het slechts een tiende is van het werkelijke aantal. Bewoners van Maui delen massaal hun frustratie over de abominabele hulpverlening van overheidsinstantie FEMA en het Rode Kruis. Ondertussen heeft niemand minder dan Oprah Winfrey zich opgeworpen als redder in nood.

De talkshowhost claimt erg betrokken te zijn bij Maui. Ze heeft niet voor niets de afgelopen jaren ruim 1000 hectare op het eiland opgekocht. Samen met acteur en showworstelaar Dwayne 'The Rock' Johnson heeft ze nu het Peoples Fund of Maui opgericht. Ze roept iedereen op te doneren om Lahaina wederop te bouwen, "want geld is hetgeen het hardst nodig is". Het imago van Oprah als de weldoener lijkt uitgewerkt. Op de sociale media waarschuwen velen voor de duistere inborst van de bekende tv-persoonlijkheid. "Een pastor mocht het eiland niet op om voor ons te bidden, maar Oprah was wel welkom. Wie is zij? Ze zeggen, zij kent de gouverneur. Ik zeg: we hebben haar niet nodig. Stuur haar weg", aldus een inwonerster tijdens de Maui County Council, een bijeenkomst voor de slachtoffers van het inferno. Vele anderen stellen de vraag hoe het kan dat Oprah's enorme landgoederen volledig ongemeend zijn gebleven. Tevens vragen velen zich af waarom ze zelf niet haar miljoenen doneert, in plaats van te bedelen om tientjes van de gewone man. Met het geld van goedwillende Amerikanen, gaat ze proberen de getroffen authentieke Maui's uit te kopen, voorspellen velen. De kritiek is niet meer te bedwingen. Het weldoenersfonds heeft op sociale media de reacties uitgeschakeld. Het is enkel nog mogelijk om op de donatieknop te drukken.

Coronakritische Halsema doet wenkbrauwen fronsen

Femke Halsema heeft bij tegenstanders van het onnavolgbare coronabeleid van de overheid voor gefronste wenkbrauwen gezorgd. De burgemeester van Amsterdam speepte afgelopen maandag tijdens de opening van het academisch jaar bij de Universiteit van Amsterdam en kraakte daar harde noten over het coronabeleid. Over de avondklok zei ze bijvoorbeeld

het volgende: "Door de schijn van objectiviteit die de verregaande vrijheidsinperking van de avondklok omgaf, werden heel valide rechtstatelijke en ethische bezwaren buiten de discussie geplaatst en werden tegenstanders van de maatregel gediskwalificeerd als ontkenner". Ze hield bovendien de "zielloze technocratie" die "een monster heeft gebaard en dat heet 'alternative facts'. En dat mag het bestuurlijke establishment – en voor de duidelijkheid daartoe reken ik ook mezelf – zich aantrekken". Veel Twitteraars verwijten Halsema hypocrisie, omdat ze zelf de maatregelen nooit ter discussie heeft gesteld en onder haar bewind hardhandig is gehandhaafd. Onder anderen coronacriticus Hans van Tellingen, auteur, geograaf en kandidaat Tweede Kamerlid namens BVNL, juichte desalniettemin de kritiek van Halsema toe. Tegelijk vroeg hij haar ook excuses te maken voor het buitensporige politioptreden waartoe zij bevel gaf.

Financiering van Het Grootste Coronaspreekuur rammelt

Er wordt steeds meer bekend over het tooneelstuk Het Grootste Coronaspreekuur, een tv-show bedoeld om zoveel mogelijk mensen de coronaprik te laten halen. De tweede editie op 31 januari 2021, een coproductie tussen de overheid en SBS6, kostte 140 duizend euro. Een decreet uit 2008 uitgevaardigd door voormalig premier Jan-Peter Balkenende stelt dat de Rijksoverheid helemaal geen coproducties mag aangaan met omroepen. Mediawaakhonden bleken niet gealarmeerd. De dag na de uitzending ontstond er ook nog eens tumult binnen het ministerie van VWS, geleid door Hugo de Jonge, over de financiering, zo meldt Wob-onderzoeker Cees van den Bos. Na wat heen en weer e-mailen wisten de ambtenaren van VWS het bedrag creatief te administreren onder de categorie 'onvoorzien'. Al eerder werd bekend dat – zogenaamd spontaan in de live tv-uitzending gestelde – kijkersvragen in werkelijkheid al waren voorgekoekt door ambtenaren.

Fotografie: Marcel Kruijssman | ANP

Stichting Coronaclaim.nl wil mkb-ondernemers verenigen om gezamenlijk een gerechtelijke procedure tegen de overheid te starten. Zo'n 226.000 ondernemers hebben door de coronamaatregelen, afgekondigd door toenmalig VWS-minister Hugo de Jonge en premier Mark Rutte, grote schade geleden. De overheid is al begonnen met het terugvorderen van deze coronaleningen, maar mkb-belangenbehartiger Pancras Pouw en jurist Jos Roose stellen dat de rechter eerst maar eens moet toetsen of de overheid wel rechtmatig heeft gehandeld.

Ido Dijkstra

Ongeveer 226.000 ondernemers in Nederland hebben nog een openstaande coronaschuld bij de overheid, waarvan 43.000 mensen nog geen cent hebben terugbetaald, zo schreef demissionair staatssecretaris van Financiën Marnix van Rij eind augustus aan de Tweede Kamer. In totaal gaf het om zo'n 22 miljard euro. Deze schuld hangt als het zwaard van Damocles boven het hoofd van veel mkb'ers. Als het zwaard valt, bestaat de kans dat de Nederlandse economie wordt onthoofd, zo voorzien veel financieel experts. "De overheid gaf de indruk garant te staan voor de schade die zou ontstaan door de coronamaatregelen. 'We gaan u helpen' en 'We moeten het samen doen', waren de beloften die De Jonge en Rutte ook aan de ondernemers deden", zegt Pancras Pouw, oprichter van Coronaclaim.nl en voorman van BeUnited, een belangenbehartiger met zo'n 40.000 mkb-leden. "Inmiddels kunnen we de balans opmaken en stellen dat veel mkb'ers juist in de problemen zijn geraakt door deze coronaleningen die ze nu op stel en sprong moeten terugbetalen. Wij vinden dat het

hoog tijd is om te kijken wie er nou verantwoordelijk is voor de ontstane schade. We stellen hardop de vraag: is wat er nu gebeurt wel rechtvaardig?" Het is in eerste instantie een politieke vraag, vertelt Jos Roose van het juristenkantoor Fyner uit Tilburg die de vordering voorbereidt. "Maar wij constateren dat de demissionaire regering Rutte IV alles in het werk stelt om niet tot grondige evaluatie te komen. De beloofde parlementaire enquête is op de lange baan geschoven, vele verantwoordelijke Kamerleden en ministers verlaten de politiek en onafhankelijke onderzoekers wordt de toegang tot informatie nog altijd ontzegd of ze worden ontmoedigd. Zo kunnen de vragen over verantwoor-

delijkheid en rechtvaardigheid nooit beantwoord worden. Als de overheid het zelf niet doet, dan doen wij het wel. Wij willen een uitgebreide en goed onderbouwde aansprakelijkstelling opstellen en de rechter laten toetsen of er wel rechtmatig is gehandeld door de overheid in de coronacrisis." Het duo wil dit doen in de vorm van een massaal claim tegen de overheid (zie ook kader). "Alleen of met een klein groepje ondernemers maak je geen impact en wordt het onbetaalbaar", aldus Pouw. Hij roept alle ruim 220.000 ondernemers op de krachten te bundelen door via de site Coronaclaim.nl hun casus te delen. "Elke ondernemer die schade heeft geleden in de coronacrisis, zou deze volgens ons mogelijk kunnen verhalen op de Staat. Meld het ons, wij zullen zeer transparant het proces leiden", aldus Pouw. Roose vult hem aan: "Wij gaan al deze verhalen bestuderen en daaruit een vordering opstellen gebaseerd op het juridische concept onrechtmatige overheidsschade. Met veel van de maatregelen heeft de overheid het eigendomsrecht van de ondernemer geschonden. Dat biedt de ondernemers het recht om vrij te ondernemen. Het gaat daarbij om

Er zijn juridische redenen om aan te nemen dat de overheid niet vrijuit gaat

Volgens de juridisch expert is er reden om aan te nemen dat de overheid zeker niet vrijuit gaat. Uit vrijgekomen Wob/Woo-documentatie is Roose te weten gekomen dat experts en ambtenaren van de overheid die de maatregelen staatsrechtelijk moesten onderbouwen, helemaal niet zo zeker waren over de juridische basis van de coronamaatregelen. "Sommige ambtenaren schreven dat bepaalde maatregelen grondwettelijk uiterst dubieus waren. Toch zijn ze wel doorgevoerd. Als blijkt dat de overheid hierbij onrechtmatig heeft gehandeld, moet ook volgen dat de overheid opdraait voor de ontstane schade", aldus Roose. "Wij willen het beleid op verschillende gerechtelijke niveaus laten toetsen, bij de

rechtbank, de kantonrechter en de bestuursrechter. Niet alleen om de overheid ter verantwoording te roepen, maar ook om te voorkomen dat het simpel afgehamerd wordt. Een nevendoeel is voorkomen dat in de toekomst bij een virusuitbraak weer hetzelfde beleidsprobleem wordt gehanteerd." Het tweetal is niet naïef en beseft dat een gerechtelijke procedure tegen de Staat, in het huidige tijdgevoel waarin de rechterlijke macht vrijwel altijd partij kiest voor de overheid en de Pandemiewet al een feit is, niet een zekere overwinning oplevert. Roose: "We zijn eerlijk: de procedure zal niet makkelijk worden en de uitkomst is onzeker, maar we zijn zeker niet kansloos. Als ik een zaak aanga, kijk ik niet of ik ga winnen, maar of ik juridisch mijn standpunt naar mijn opvatting overtuigend kan onderbouwen. Het antwoord is ja. Wat we ook willen is dat er vanuit het mkb een krachtenbundeling komt. We moeten de nieuwe regering laten weten dat het menens is. Deze procedure kan een aanknopingspunt zijn om in gesprek te gaan met de nieuwe lichting landsbestuurders, om zo misschien wel tot een minnelijke regeling te komen. Het is namelijk in het landsbelang om de mkb'er te helpen".

Er zijn legio ondernemers in Nederland die al tot de conclusie lijken te zijn gekomen dat de Nederlandse staat te diep verweven zit in de globalistische Agenda 2030 en dus toch niet gaan luisteren, wat er ook gebeurt. Zij zijn al met onderzoek van een vertrek naar het buitenland of helemaal stoppen verstandiger. "Ik snap die gedachte wel, maar ik sta er ideologisch anders in. Nu al opgeven, is in mijn ogen zeggen: we hebben verloren. Doe waar jullie zin in hebben. Ik geloof dat we moeten strijden met de democratische wapens die we hebben", besluit Pouw. ■

coronaclaim.nl

Mensheid die afwas

Het najagen van positieve ervaringen is een negatieve ervaring. Je geeft toe dat je iets mist. Of het nou aandacht, een wonder-injectie of een e-bike is. In het moment waarin alles is en ooit zal zijn, ontbrak er iets. Met de ziel wordt getekend voor vooruitgang. Alles wat je erna krijgt, doet er niet meer toe. Je hebt jezelf een ondankbare bedelaar verklaard. Niet voor de poes. Het accepteren van een negatieve ervaring is een positieve ervaring. Stap in een vreselijk ijsbad, ga niet uit van een beloning, want dan slaat de kou extra hard toe. Wim Hof zei dat hij de kou ook afschuwelijk vindt, maar hij beschouwt het als een rechtvaardige leraar. Dat is zo mooi aan de menselijke psyché, het kunnen werken met tegenstellingen. Probeer een roze olifant te cancelen in je hoofd en je ontkomt er niet aan. Op fysiek vlak kun je een spijker een blok hout in krijgen door zo hard mogelijk te rammen, maar dat geldt niet voor immateriële zaken. Daar verkrijgt je dingen door los te laten. Ik hoor steeds meer jonge mensen beslist praten over wat ze allemaal willen hebben. Welk soort respect ze verdienen. Welke soort uitkering en het soort partner(s) ze wensen te bezitten. Ze laten zien welke kleertjes of make-up daar-

bij horen en dulden geen tegenspraak. Prima, maar als je dat doet met je leven creëer je meer en meer honger. Met als ultieme horror dat je een griezel vindt die precies hetzelfde is als jij bent. Om de aandacht af te leiden moet je dan maar kinderen nemen. Ik ben heel erg blij met woke en dat je sommige dingen beter niet meer kunt zeggen. Gevoeligheden waar anderen hun vingers niet meer aan durven te branden worden mij als parels in de schoot geworpen. Laat je kop koffie of crackpijp links liggen, loop naar buiten op blote voeten. Toen ik klein was liepen we altijd naar struiken waar van die witte dingetjes in hingen. Bij de minste of geringste aanraking sprongen ze open. Als ze te vers waren moest je er hard op drukken. Door de gedachtenpolitie zijn ze snel rijp ge-

worden. Zonder persoonlijk te beledigen kan ik al mensen laten openspringen, comedy lag nog nooit zo op straat. Uit angst voor de knopjes doet de meerderheid aan zelfcensuur. Want het gevaar is dat het tegen hun identiteit in gaat. Of nog erger, hun salarisstrook. Dus laat maar erger worden. Want ik ben een luilak. Ik leef het liefst als een kat. Grote delen van de dag slapen en hangen. Als een aso alleen maar een bordje eten komen halen en wat naar vermeende vijanden blazen. Ik ben zo lui dat als er afwas staat, dan doe ik die onmiddellijk. Dat moet ik even uitleggen. Zou ik de afwas later doen, dan heb ik al energie verspild aan het besluit dat ik 'm later doe, of ik erger me dat ie er nog staat. Plus, dan moet ik later besluiten wanneer ik 'm echt doe, terwijl ik al bewezen heb dat mijn besluitvorming twijfelachtig is. En dan ben ik nog niet eens begonnen! Vier acties dus in plaats van één. Zie hier de kracht van alles meen doen. En gaan we terug naar het accepteren van een negatieve ervaring, wat de afwas voor velen is. Dan merk ik gaandeweg altijd dat ik het best leuk vind. Maar, zo mag ik niet de afwas instappen. Daarom loop ik met een leeg hoofd snel de keuken in. Denk ik te veel, dan anticipeer ik op

WOUTER MEIJS

een mogelijk positieve ervaring, dat moet ik voor zijn. Ik stuur mijn denken met een kluitje het riet in door als het aandringt, me op ademhaling te richten. Om vele redenen blijven Alan Watts, Eckhart Tolle en Osho maar doordrammen over de kracht van het nu. Terecht. Als je dit nu leest, laat je lekkere verse kop koffie of crackpijp eens links liggen. Loop naar buiten op blote voeten, in je onderbroek, ogen dicht, door het natte, koude gras, misschien wat stront. Maar verwacht niet dat het leuk wordt. Plan om 4 uur een uur depressie. Lukt je niet. Ik hoop dat door deze column, de mensheid weer een beetje minder vooruitgaat. Net als de prijzen in de winkel die nu minder hard stijgen. ■

Wouter Meijs en de andere cabaretiers van Hart voor Humor zijn regelmatig te zien door heel Nederland. Op de website hartvoorhumor.nl kun je je inschrijven voor hun nieuwsbrief.

PROBLEEM STAAT OP DE RADAR, MAAR HOE NU VERDER?

Pfas-zaak in Dordrecht werpt licht op toenemend gevaar giftige stoffen

Provinciale Staten Zuid-Holland houden hoorzitting met directie Chemours over illegale lozing | Fotografie: Jeroen Jumelet | ANP

Het gevaar van pfas voor de volksgezondheid is niet meer te bagatelliseren volgens toxicoloog Abel Arkenbout van Stichting Toxicowatch. “Er zijn te veel producten met pfas. In elk ei van elke hobbykiphouder vinden wij pfas.” Het probleem van de ‘forever chemicals’ staat op de radar na de recente commotie over pfas-vervuiling door Chemours en DuPont bij Dordrecht. Maar hoe nu verder? De rechtszaak van Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden tegen Chemours en DuPont biedt wellicht uitkomst.

Ton Verheijen

De angst voor pfas zit er goed in, zo bleek tijdens een door de Provinciale Staten van Zuid-Holland georganiseerde openbare hoorzitting op 1 september in het stadhuis van Dordrecht. De bewoners maken zich grote zorgen over de uitstoot van giftige pfas-verbindingen door Chemours en DuPont. Ze worden gesteund door de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden. Die stellen dat Chemours en DuPont al vele jaren wisten dat pfas-verbindingen zoals pfoa en GenX in bodem, lucht en water zeer schadelijk zijn voor mens, dier en plant. Volgens de vier gemeenten hebben de bedrijven ook niet gewaarschuwd, de risico's onvoldoende aangegeven bij het aanvragen van vergunningen en te weinig gedaan om de gevolgen van de uitstoot te voorkomen. Daarom zijn ze een rechtszaak begonnen tegen de chemiebedrijven.

Veel omwonenden zijn woedend, zo bleek tijdens de hoorzitting. “Heftig om te zien dat ze alles blijven ontdekken en gewoon reclame blijven maken voor hun producten”, zei Meta Kämphuis, die als kind zwom in de Plas Merwelanden, waarvoor de provincie Zuid-Holland deze zomer een negatief zwemadvies heeft afgegeven. Kämphuis: “Ik ben pa en ma verloren aan kanker. En nu heb ik zelf darmkanker. Ik vraag de overheid een bevolkingsonderzoek te starten. Dan weten we of Chemours ons ziek heeft gemaakt.” Zijn de problemen in Dordrecht het

topje van de pfas-ijsberg? Het zou zomaar kunnen. De chemiebedrijven Sabc (in Bergen op Zoom) en 3M (in het Belgische Zwijndrecht) liggen onder vuur vanwege pfas-lozingen in de Westerschelde. De Rijksoverheid heeft 3M aansprakelijk gesteld voor gezondheidsschade voor omwonenden en financiële schade voor vissers. De Partij voor de Dieren wil naast 3M ook Sabc aansprakelijk stellen. Zo wordt de pfas-olievlek steeds groter. Eveline Schurink van GGD Zuid-Holland Zuid zei tijdens de hoorzitting dat de zeer moeilijk afbreekbare forever chemicals geen regionaal maar een landelijk probleem zijn.

Pfas (per- en polyfluoralkylstoffen) zijn door de mens gemaakte chemische stoffen die niet in de natuur voorkomen. Het gaat om inmiddels meer dan 10.000 fluorverbindingen die kleurloos, geurloos en wateroplosbaar zijn en alleen door analyses van watermonsters kunnen worden aangetoond. Voorbeelden van pfas zijn GenX, pfoa (perfluoroc-taanzuur) en pfos (perfluoroc-taan-sulfonaat). Volgens het RIVM zijn pfas-verbindingen handig vanwege hun water-, vet- en vuilafstotendheid. Ze worden verwerkt in onder meer smeermiddelen, pizzadozen, brandblusschuim, anti-aanbakpannen, sport- en regenkleiding, cosmetica, gitaarsnaren, medische apparatuur, windmolens, zonnepanelen en communicatieapparatuur. Over de gezondheidsrisico's is het RIVM duidelijk: “De stoffen kunnen

effect hebben op het immuunsysteem en voortplanting en de ontwikkeling van het ongeboren kind”, lezen we op de website. “Ook kunnen pfas een effect hebben op cholesterol in het bloed [...] en nier- en testiskanker veroorzaken. De stoffen kunnen verder schadelijk zijn voor de natuur. Ze kunnen problemen opleveren voor dieren in de top van de voedselketen, zoals vogels en zoogdieren.” Uit een RIVM-onderzoek uit 2021 blijkt dat Nederlanders te veel pfas binnenkrijgen via voedsel en drinkwater. Nederland, Denemarken, Duitsland, Noorwegen en Zweden willen een algemeen verbod op pfas in de EU.

Dordrecht lijkt de pfas-hoofdstad van Nederland te zijn. Bijna 3.000 omwonenden hebben aangifte gedaan tegen de directie van Chemours en DuPont. Volgens hen heeft het bedrijf van 1962 tot 2023 onrechtmatig geloosd. “Bouw een damwand rond Chemours”, zei een van hen tijdens de hoorzitting op 1 september. Anderen opeerden voor “nul uit de pijp, want dwangsommen doen geen pijn”. Namens Chemours probeerde Mark Reijmers, Manager Environment, Health, Safety & Sustainability, hen te kalmeren: “We willen een goede buur zijn, dat zit in ons DNA.” Vanaf de publieke tribune kreeg hij de wind van voren: “Niet gaan liegen pipo! Het zit ook in ons DNA. Neem je verantwoordelijkheid en stop.” Reijmers' collega Senior Business Director Frenk Hulsebosch zei niet veel te kunnen zeggen zolang de zaak onder

DuPont onderschrijft SDG's

De naam DuPont wordt vaak in één adem genoemd met Rockefeller, Rothschild, Bush, Vanderbilt en andere rijke families. Chemiebedrijf DuPont werd in 1802 opgericht door de Franse emigrant Éluthère Irénée du Pont de Nemours in Delaware in de VS. In Nederland heeft het bedrijfsonderdeel Chemours/DuPont een productievestiging in Dordrecht, waar fluorpolymeren worden geproduceerd. Op de website worden de producten aangeprezen als “omnisbaar voor het bouwen aan een duurzamere toekomst, het realiseren van de Europese Green Deal, de Europese strategische autonomie [...] en de internationale klimaatdoelstellingen”. DuPont onderschrijft de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, zoals schoon water voor iedereen.

de rechter is. Wel verdedigde hij zich voor de genomen maatregelen: “We hebben geïnvesteerd in zuivering met koolstofbedden, wassers, ionenwisselaars, omgekeerde osmose en bezinktanks. Waar er in 2013 nog duizenden kilo's per jaar mochten worden uitgestoten, praten we nu over een feitelijk emissie van enkele grammen per dag.”

“Niet gaan liegen, pipo. Het zit ook in ons DNA.”

De landsadvocaat Pels Rijcken treedt op namens de gemeenten. Ruud Lammers heeft zijn bedenkingen bij die keuze: “Als raadslid zeg ik: moeten we niet eerder een onderzoek doen naar Pels Rijcken? Zij zijn al eerder verdacht van fraude bij andere zaken en zijn nu door Chemours benaderd om deze zaak voor enkele miljoenen te schikken.” Als de rechter de vordering toekent, gaat Chemours/DuPont betalen voor de bodem- en gezondheidsonderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd met gemeenschapsgeld en voor financiële schade van de gemeenten door de gevolgen van de bodemverontreiniging.

Volgens onafhankelijk onderzoeker Abel Arkenbout van Stichting Toxicowatch telt Nederland veel meer hotspots van deze “uiterst giftige fluorstoffen die nooit gefabriceerd hadden mogen worden”. De toxicoloog noemt onder meer omgevingen rond chemiebedrijven, afvalverbrandingsinstallaties, biomassa-centrales en luchthavens. Afvalovens zijn een belangrijke bron: “Voor een complete destructie van pfas zijn temperaturen van 1.100 graden Celsius nodig terwijl de meeste afvalovens opereren met 850 graden Celsius in de naverbrandingszone.”

Het pfas-probleem zou eigenlijk mondiaal moeten worden aangepakt, vindt Arkenbout. Maar zijn vertrouwen dat dat gebeurt is niet zo groot: “Het speelveld wordt al een halve eeuw gedomineerd door de chemische industrie. Het is tragisch dat dit monster al die tijd onder de radar kon blijven. Door de huidige media-aandacht kan de fluorindustrie de gevaren misschien niet meer bagatelliseren, maar het kwaad is al geschied. Er zijn meer dan 10.000 pfas-verbindingen op de markt gebracht en de reguliere laboratoria kunnen slechts een klein deel daarvan analyseren. De industrie is zo rijk en machtig, en zo zeer verweven met politieke beleidslijnen, dat je altijd vecht tegen de bierkaai.”

Ruud Lammers van Onafhankelijk Papendrecht heeft “gerede twijfels over de goede afloop”. Lammers: “Miljardenbedrijf Chemours heeft goede zakken en de duurste advocaten. Ze kunnen het nog heel lang uitzingen. De gemeenten moeten aantonen dat de vervuiling afkomstig is van Chemours, maar zijn pas aan de bel gaan trekken vanaf 2012, toen pfoa werd verboden en Chemours het minstens zo gevaarlijke GenX ging produceren. In de jaren voor 2012 waren de gemeenten vooral positief over de ‘weldoener en grote lokale werkgever’ Chemours. Dat maakt het extra lastig.”

“CONCENTRATIE WOLVENROEDELS REËEL GEVAAR GEWORDEN”

Von der Leyen pleit voor ingrijpen bij wolvenaanvallen

In gebieden binnen de EU waar de wolf lang afwezig was, zijn steeds vaker conflictsituaties binnen boeren- en jachtgemeenschappen, concludeert de Europese Commissie. Brussel onderzoekt nu of de beschermde status van de wolf kan worden aangepast, zodat overheden over meer aanvullende maatregelen kunnen beschikken.

Saskia Frederiks

In gebieden waar voorzorgsmaatregelen tegen wolvenaanvallen op vee niet op grote schaal worden toegepast, stijgen conflictsituaties van de wolf met boeren en jacht het hardst, berichtte de Europese Commissie op 4 september. President van de Commissie Ursula von der Leyen spoort overheden aan in beweging te komen: “De concentratie wolvenroedels is in sommige Europese gebieden een reëel gevaar geworden voor vee en mogelijk ook voor de mens. Ik dring er bij lokale en nationale autoriteiten op aan waar nodig actie te ondernemen. De huidige EU-wetgeving stelt hen daartoe al in staat.”

De Commissie verzamelt deze maand actuele gegevens van wolvenpopulaties en hun impact in de EU. Eerdere dataverzameling gaf onvoldoende basis voor nieuwe maatregelen. Op basis van de uitkomsten van het nieuwe aanvullende onderzoek wordt besloten of de beschermde status van de wolf wordt aangepast. Daarmee zouden ook binnen het Europees recht aanvullende mogelijkheden beschikbaar kunnen komen voor nationale en regionale overheden om verder actie te kunnen ondernemen waar wolven bedreigend zijn voor vee of mens.

Ook in Nederland leidt de aanwezigheid van wolven tot conflicten. Op 9 juli was er een incident in Wapse, waarbij een hobbyboer door een wolf gebeten werd toen hij het dier probeerde te verjagen om zijn schapen te beschermen. De wolf werd later afgeschoten. De boer is aangeklaagd door drie verschillende natuurorganisaties, Bite Back, Animal Rights en Fauna4life. De aangiftes richten zich niet alleen tegen de schapenhouder en zijn zoon, maar ook tegen burgemeester en locoburgemeester van de gemeente Westerveld en schutter en oud-Statelid Johan Moes (VVD) die zich genooddacht voelden het wilde dier te doden. Volgens de natuurorganisaties was de “laffe, brute moord” in strijd met verschillende beschermende wetten en maatregelen, namelijk de Habitatrichtlijn, de Wet Natuurbescherming en het Wolfenprotocol. Volgens de boer had de wolf al diverse schapen

Mogelijkheden om vee te beschermen zijn beperkt

leen tegen de schapenhouder en zijn zoon, maar ook tegen burgemeester en locoburgemeester van de gemeente Westerveld en schutter en oud-Statelid Johan Moes (VVD) die zich genooddacht voelden het wilde dier te doden. Volgens de natuurorganisaties was de “laffe, brute moord” in strijd met verschillende beschermende wetten en maatregelen, namelijk de Habitatrichtlijn, de Wet Natuurbescherming en het Wolfenprotocol. Volgens de boer had de wolf al diverse schapen

verwond en was er sprake van een bedreigende situatie.

De mogelijkheden die boeren tot op heden hebben om hun vee te beschermen tegen aanvallen van wolven zijn beperkt tot het 's nachts op stal zetten en uitbreiden van afsterfing met behulp van schrikdraad, lint of wapperende vlaggen. Veelgehoorde kritiek op deze extra afsterfing, is dat wolven eronderdoor kunnen kruipen van dat er gewinning optreedt aan de afschrikwekkende werking. Ook zijn boeren vaak niet in de gelegenheid (verschillende) kuddes voor het scheuteren in hun stal te krijgen.

Wolven in Nederland, een samenwerkingsverband tussen onder meer Natuurmonumenten, Rewilding Europe en het Wereld Natuur Fonds, streeft naar ‘conflictarm samenleven’ met het wilde prooidier. De organisatie ziet geen heil in het terugdringen van wolven maar legt juist de nadruk op bescherming van wolvenprooien. In een Twitter-reactie op het bericht van de Europese Commissie laat de organisatie weten: “Stel, er leven in een gebied tien wolven en je spreekt af dat je de elfde en twaalfde wolf mag schieten. Dan moet je nog steeds leren samenleven met die eerste tien wolven, en dus preventieve maatregelen nemen. Doe je dat goed, dan heb je ook geen last meer van die elfde en twaalfde wolf.”

▶ dakl.nl/ec-press-wolf

Fotografie: Jilmer Postma | ANP

Wereldwijd demonstraties bij Australische ambassades voor vrijlating Assange

Djamila Lepair

Bij meerdere Australische ambassades werd tijdens het eerste weekend van september gedomineerd voor de vrijlating van Wikileaks-oprichter Julian Assange. In onder andere Den Haag en Rome werden brieven aan de Australische premier Anthony Albanese afgegeven.

Doel van de demonstraties was het opvoeren van de druk op de Australische regering om de vrijlating van hun landgenoot te bewerkstelligen.

De Australische regering heeft zich sinds de aanstelling van Albanese, die de vrijlating van Assange een speerpunt van zijn verkiezingscampagne maakte, opvallend stilgehouden.

Australië onderhandelt momenteel met het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten over de invulling van AUKUS, een in september 2021 gesloten veiligheidsverdrag dat Australië tot een technologisch hoog geavanceerde militaire basis op het zuidelijk halfrond moet maken. Assange-supporters vinden dat

Albanese de vrijlating van Assange als voorwaarde moet stellen bij de onderhandelingen.

De Australische pers gaf geen ruchtbaarheid aan de demonstraties. Het Amerikaanse persbureau The Associated Press berichtte 5 september wel dat deze maand een groep Australische beleidsmakers naar Washington afreist om er bij de VS op aan te dringen het uitleveringsverzoek voor Assange in te trekken. De missie gaat vooraf aan het bezoek van premier Albanese aan de VS in oktober.

PIETER STUURMAN

De stikstofgijzeling

Het gebeurt me soms dat ik per ongeluk naar het NOS Journaal kijk. Zoets kun je natuurlijk maar beter niet doen, want meestal pakt het nogal slecht uit voor je humeur. Zo ook deze keer. Volgens de nieuwslezer hebben “wetenschappers” vastgesteld dat het nog veel slechter gaat met de natuur dan eerder werd gedacht, en dat dit allemaal komt door stikstof. Hij vermeldde er ook nog bij dat dit slecht nieuws is voor boeren en de bouwsector, want daar kan voorlopig niet normaal gewerkt worden. Pas als er een reductie van 50 procent stikstofuitstoot gerealiseerd is, worden er weer vergunningen afgegeven. Hij vergat erbij te vermelden dat dit ook heel slecht nieuws is voor alle Nederlanders, want behoorlijk wonen en eten zit er voorlopig dus niet in. Eerst moet iedereen losgeld betalen. Anders zouden de korhoen en de snip verkouden kunnen worden en hun heil in andere landen gaan zoeken.

In een paar andere items van hetzelfde journaal wordt ook kwistig met “wetenschappers” gestrooid. Ik vraag me steeds af wie dat dan precies zijn, maar daarop wordt geen antwoord gegeven. Kennelijk is het noemen van het woord voldoende om de argeloze journalisten ervan te overtuigen dat de stikstofgijzeling onvermijdelijk en dus volkomen legitiem is, en dat zeuren om zoets triviaals als voedsel en ondemak je tot een intens slecht mens maakt. Wetenschappers zijn immers in staat dingen te zien die voor normale stervelingen onzichtbaar zijn. Ik denk daarbij natuurlijk aan die stikstof, maar hetzelfde geldt ook voor virussen, CO2, smeltende ijskappen en ijsberen.

Gelukkig bestaat er dus een superieur soort mens dat ons kan vertellen wat wij niet kunnen zien, of kunnen verifiëren. Daarbij hoeven deze ‘wetenschappers’ zichzelf dus ook niet te laten zien, want ze hebben hun waarnemingen aan de redactie van het NOS-journaal verteld en dat moet maar voldoende zijn. Onzichtbare mensen die onzichtbare dingen kunnen zien – waar zouden we zijn als we daarvan verstoken gebleven waren, en niemand al die virussen, atmosferische stoffen en ‘klimaatveranderingen’ had

opgemerkt? Dan waren we misschien gewoon doorgeslagen met wonen en eten! Je moet er niet aan denken.!

Nee, we kunnen pas leven als we aan alle eisen van deze anonieme supermensen, met voor ons uiterst mysterieuze expertises, voldaan hebben. Want we dachten toch niet dat wij het als ‘onwetenschappers’ allemaal beter weten dan de crème de la crème van het intellect? De rekenmodelprofeten, met vermogens die ver verheven zijn boven onze eigen gebrekkige waarneming, weten bovendien ook dat al deze problemen veroorzaakt worden door ons. We zijn dom, onwetend, eigengereid en schadelijk. En dus schuldig, en daarom zullen we moeten buigen en boeten. Hallelujah!

Sterker nog: zelfs onze leiders die binnenkort een nieuwe regering gaan vormen, zijn vergeleken met deze bovenmensen slechts leeghoofden, want ook zij moeten hun beleid volledig baseren op wat de ‘homosciensus’ ze met klem adviseert. En als dat advies onze leiders niet behaagt, dan rest ze niets anders dan de betreffende wetenschappers onder druk te zetten om ze tot andere adviezen te dwingen, want ze moeten natuurlijk wel weten wie de baas is.

Natuurlijk gaat dit alles leiden tot immense armoede, kou, dakloosheid en honger, maar we mogen uiteraard niet ondankbaar zijn. En al helemaal niet harteloos naar het heideplantje en de genoemde korhoen en snip. Nee, alleen diep berouw en spijt zijn op hun plaats. Wellicht kunnen we nog flink wat meer offers brengen aan deze in nevelen gehulde gijzelingsters en onze tijd (en hun bazen), in de hoop dat ze de hijzeling zullen staken. En héél misschien mogen we dan weer enigszins gaan leven. Maar natuurlijk alleen als we hun zegen krijgen.

Ikzelf heb me in ieder geval voorgenomen nooit meer naar het NOS-journaal te kijken. ■

INTERVIEW FRANS VAN DER WERF, STICHTING MILIEU EN MENS

“Democratie staat op het spel in klimaatrechtszaak”

Peter Baeten

Frans van der Werf (65) vervulde jarenlang hoge functies in het bankwezen, had diverse eigen bedrijven en is nu zelfstandig business consultant. Een heel regulier cv, zou je zeggen. Toch knagen bij hem al langer de twijfels over de richting die we als westerse maatschappij ingaan. Daarom werd hij actief in de Stichting Luister, in 2019 opgericht door een groepje mensen met heel verschillende achtergronden (kolonel b.d., historicus, gynaecoloog, psycholoog, topjurist bij multinational, oud-bestuurder verzekeringsmaatschappij) om een platform te bieden aan “mensen met visies, ideeën of praktische werkwijzen die in de reguliere media weinig aan bod komen”. Deze stichting heeft onder meer een denktank opgezet om zich te buigen over een mogelijke ‘Nexit’ (de NL-EU Denktank, voorheen Nexit Denktank). Daarnaast riep Luister de stichting Milieu en Mens in het leven om “de zorg voor het milieu in balans te brengen met andere belangen”. De stichting Milieu en Mens is weer initiatiefnemer van de stichting Bezorgde Energie Gebruikers.

De drijveer achter al deze initiatieven, zegt Van der Werf, is bezorgdheid over de toenemende aanvallen op de democratie. “Democratie promoot vrijheden en vrijheid maakt creatief en innovatief. Daardoor werd het Westen welvarend. Dat is wat mij drijft: het opkomen voor en verdedigen van de democratie en proberen op te komen voor het kwetsbare deel van de bevolking.” De naam Bezorgde Energie Gebruikers (BEG) “is bedacht als een soort geuzennaam voor de burgers en bedrijven die financiële schade ondervinden van hogere energieprijzen als gevolg van het vonnis in de zaak Milieudefensie-Shell, ook wel de Klimaatzaak van de Eeuw genoemd”.

In mei 2021 oordeelde de rechtbank conform de eis van Milieudefensie dat Shell in 2030 zijn totale CO₂-uitstoot met

45 procent moet hebben teruggebracht ten opzichte van 2019.

Dat geldt niet alleen voor Shell zelf, maar ook voor alle leveranciers en afnemers in de bedrijfsketen. Milieudefensie heeft plannen om ook andere Nederlandse bedrijven op deze manier te dwingen hun uitstoot te verminderen. Shell is tegen de uitspraak in hoger beroep gegaan. Dat dient in het voorjaar van 2024.

“De hogere uitstootkosten betekenen onherroepelijk flink hogere energiekosten

“Er lijkt geen besef dat onze welvaart staat op valt met betaalbare energie”

voor burgers en bedrijven. De eisen zijn volgens ons zelfs zo extreem dat energie onbetaalbaar wordt en dat stroomuitval dreigt, met als gevolg het afbreken van de welvaart en de verzorgingsstaat”, zegt Van der Werf. De stichting Milieu en Mens besloot een poging te doen zich te voegen in de rechtszaak, om “de belangen van gewone burgers en bedrijven te behartigen”. Dat lukte. In april 2023 besliste de rechter dat de stichting ontvankelijk is en mee mag doen.

Volgens Van der Werf is het algemeen belang bij Shell niet in goede handen. “Shell is weliswaar in hoger beroep gegaan, maar enkel met het argument dat het bedrijf met de uitspraak een oneerlijk nadeel krijgt ten opzichte van de concurrentie.” Milieudefensie claimt ook voor het algemeen belang op te komen, maar dat is volgens Van der Werf dubieus. “Tot dusver wordt het hoger beroep immers slechts door enkele duizenden personen belang. Het gerechtshof bevestigde dit

“De klimaatzaak van de eeuw is nu pas echt begonnen”, zegt zelfstandig ondernemer Frans van der Werf van de stichting Milieu en Mens, die zich met succes heeft gevoegd in het hoger beroep van de spraakmakende rechtszaak tussen Milieudefensie en Shell. Als Milieudefensie de zaak wint, betekent dat volgens Van der Werf niet alleen rampzalig hogere energieprijzen voor heel Nederland – het betekent ook dat de rechter op de stoel van de politiek gaat zitten en daarmee een van de basisprincipes van onze democratie om zeep helpt.

door ons toe te laten als belanghebbende partij namens de door ons vertegenwoordigde burgers en bedrijven.”

Onlangs heeft de stichting Milieu en Mens haar argumenten tegen de eerdere uitspraak van de rechter ingediend. “In het algemeen hebben wij aangedragen dat de rechter de onderliggende stellingen van Milieudefensie niet goed heeft uitgezocht. Niemand lijkt zich bijvoorbeeld af te vragen of dit soort maatregelen überhaupt wel zin hebben voor het klimaat. Minister Jetten kreeg akkoord voor een pakket maatregelen dat 28 miljard euro kost, wat neerkomt op ongeveer 3000 euro per werkende Nederlander, die volgens de minister op zijn best een temperend effect hebben van 0,000036 graden op het klimaat.”

De stichting wil het eerdere vonnis gunste van Milieudefensie helemaal van tafel. Van der Werf: “De prijs voor dit soort ambitieuze klimaatbeleid wordt immers voornamelijk betaald door de ge-

die geven niet thuis, zegt Van der Werf. “We hebben onder meer VNO-NCW benaderd over deze zaak. Ze reageren niet eens. Partijen uit het bedrijfsleven zijn, naast naïef, ook heel bang voor hun reputatie op klimaatgebied. Als lemmingen lopen ze achter elkaar aan. Er lijkt geen besef dat onze welvaart staat op valt met betaalbare energie. Als steeds meer bedrijven vertrekken of ermee stoppen, omdat de energie te duur wordt en de regelgeving te streng, brokkelt de welvaart af en worden we nog afhankelijker van landen als China. Maar op dit moment lijkt een soort calvinistische boetedoening, voor de rijkdom die we hier hebben, belangrijker.”

Een principiële reden voor de actie van de stichting, zegt Van der Werf, “is dat de rechter Milieudefensie laat bepalen wat het landsbeleid is in Nederland. Maar een civiele zaak tussen twee partijen mag nooit gevolgen hebben voor het hele land. Een procedure tussen twee partijen, waartoe andere gewone burgers en bedrijven geen toegang hebben, wordt hier misbruikt om het hele land aan eisen van activisten te laten voldoen.”

De democratische rechtsstaat staat hiermee op het spel. “Als rechters op de stoel van het landsbestuur gaan zitten, botst dat volkomen met de trias politica, een van de basisregels van de democratie.”

De zaak is nu dus pas echt begonnen, zegt Van der Werf. Duizenden mensen hebben inmiddels een steunbetuiging uitgebracht en donaties verstrekt aan de stichting Milieu en Mens om de dure rechtszaak te betalen. ■

Frans van der Werf (65)

ging na zijn studie werken bij de Credit Lyonnais bank, waar hij opklom tot district-directeur. Vervolgens werd hij bij Bank Bercoop (thans Rabobank) bestuurder/directeur (CEO) en daarna hoofd business consulting bij FS Markt Logica-CGI. Tussendoor en daarna startte hij zelf enkele ondernemingen in productie, onroerend goed en dienstverlening. Hij werkt nu met een eigen bedrijf, Leonifra, om bedrijven en organisaties te helpen bij strategie, financiering, fusie en overnames.

Je zou verwachten dat ondernemersorganisaties in opstand zouden komen tegen de actie van Milieudefensie, maar

POLITIEKE PARTIJEN WORDEN VERVANGEN DOOR NIET-GEKOZEN ORGANISATIES

Greenpeace naar rechter voor strengere stikstofbeleid

Net zoals Milieudefensie via de rechter een strengere klimaatbeleid probeert op te leggen aan het Nederlandse bedrijfsleven, zo probeert Greenpeace via de rechter een strengere stikstofbeleid op te leggen aan boeren en bedrijven. Op 12 juli maakte de milieuorganisatie bekend dat zij een bodemprocedure start tegen de overheid “om de natuur te redden van de overmatige stikstofuitstoot. (...) Er is tot nu toe nauwelijks stikstof gereduceerd, het landbouwakkoord is geklapt en uit recente natuurdoelanalyses, in opdracht van de provincies, blijkt dat de natuur er nog slechter voor staat dan een jaar geleden.”

Karel Beckman

“De natuur lijdt al tientallen jaren onder de buitensporige stikstofneerslag en verslechtert steeds verder”, stelt Greenpeace. “Voorbeelden van habitat-typen die ernstig onder druk staan, zijn veengebieden zoals de Alde Feanen in Friesland en ook oude eikenbossen en heischrale graslanden op de Veluwe dreigen te verdwijnen.” Volgens Greenpeace “waarschuwen ecologen dat achttien habitat-typen en drie leefgebieden al in 2025 onherstelbaar beschadigd raken of zelfs kunnen verdwijnen als deze niet voortijdig onder de kritische depositiewaarden (KDW) worden gebracht”.

Volgens chemicus en stikstofexpert dr. Jaap Hanekamp ontberen de beweringen van Greenpeace wetenschappelijke onderbouwing. “Greenpeace gaat in haar dagvaarding uiterst selectief te werk en koketteert met de wetenschap die haar welgevallig is. Het komt heel goed uit dat ‘de wetenschap’ en Greenpeace het grondig met elkaar eens zijn”, schrijft hij op zijn blog. De ‘kritische depositiewaarden’ waarnaar wordt verwezen in de dagvaarding kunnen niet worden gebruikt zoals Greenpeace dat doet, al-
 of

het gaat om absolute getallen die je niet zou mogen overschrijden, zegt Hanekamp. “Een dergelijke precisie levert wetenschappelijk onderzoek nooit.”

De kritische depositiewaarden zijn bovendien ingevoerd in een model, Aeri-us, om depositie-overschrijdingen te modelleren. Het Adviescollege Meten

“Het zoveelste onderzoek gekocht om een punt te scoren”

Berekenen Stikstof heeft echter al in 2020 verklaard dat het “niet doelgeschikt” is. Bij dit Adviescollege behoorden naast Hanekamp onderzoekers van de universiteiten van Leiden en Wageningen en het KNMI. Hanekamp heeft twee wetenschappelijke artikelen gepubliceerd waarin hij het Aeri-us-model onder de loep neemt. Zijn conclusie: “Aeri-us is niet in staat met enige zinvolle

precisie achtergronddepositie en toegevoegde stikstofdepositie van specifieke activiteiten te modelleren. Als Aeri-us de buitentemperatuur zou modelleren, zou mijn zeer algemene correcte schatting dat, gemiddeld, de buitentemperatuur in oktober lager is dan in augustus Aeri-us verslaan in nauwkeurigheid.”

Hanekamp wijst ook op onderzoek van Geesje Rotgers van de stichting Agrifacts, die heeft laten zien dat er geen bewijs is dat de natuur in Nederland ‘verder achteruitgaat’, of ‘op omvallen staat’, zoals Greenpeace beweert. “Zij merkt onder andere op dat zo’n 80 procent van de soorten die niet werden aangetroffen in natuurgebieden, er in het verleden ook niet waren.” Rotgers leverde onlangs ook forse kritiek op de ‘natuurdoelanalyses’ waar Greenpeace naar verwijst. Deze worden door de provincies, onder toezend oog van de Ecologische Autoriteit, gebruikt om de ‘natuurkwaliteit’ te meten, maar zijn volgens Rotgers gebaseerd op onduidelijke, niet officieel erkende en niet wetenschappelijk onderbouwde systematiek. “Ambtenaren en natuurbureaus hebben hun eigen definities bedacht waarvoor een juridisch en wetenschappelijk kader ontbreekt.”

Niettemin kreeg Greenpeace onlangs steun in de rug. Uit onderzoek van Wageningen Environmental Research – gesubsidieerd door het ministerie van LNV “in het kader van het Beleidsondersteunend onderzoekthema Donker-groene landnatuur” – zou blijken dat de stikstofbelasting nog veel te hoog is in Nederland. De NOS pakte er groot mee uit. Volgens Hanekamp is er niets nieuws onder de zon. Ook dit rapport is gebaseerd op de kritische depositiewaarden en gekoppeld aan het Aeri-us-model, zegt

hij. “Het ministerie van LNV heeft het zoveelste onderzoek gekocht om vóór de parlementsverkiezingen uit toch nog even een stikstofpunt te scoren. Er moet blijkbaar nog veel belastinggeld worden verbrast om de Nederlandse landbouw te ruïneren.”

Hanekamp vindt het kwalijk dat Greenpeace via de rechter probeert milieubeleid af te dwingen. Jurist Lucas Bergkamp, die regelmatig met Hanekamp samenwerkt, stelt dat procederen tegen de Staat grote voordelen heeft voor milieuorganisaties. “De verdediging tegen de vorderingen van Greenpeace wordt niet gevoerd door de Tweede Kamer of het kabinet, maar door het ministerie dat de landsadvocaat aanstuurt. Indien de betrokken ambtenaren lid zijn van Greenpeace of sympathie hebben voor de beweging, zal de verdediging van de Staat niet op het scherpst van de sneede gevoerd worden”, schrijft hij op de website Wynia’s Week. “Integendeel. De staat zal zich zodanig opstellen dat de zaak verloren wordt en het beleid moet worden aangescherpt.”

Bergkamp en Hanekamp zagen deze ontwikkeling al aankomen in 2015, met het vonnis in een zaak die was aangespannen door een andere milieuorganisatie, Urgenda. De Hoge Raad besloot destijds dat de regering ervoor moest zorgen dat de uitstoot van broeikasgassen eind 2020 met tenminste 25 procent zou worden verminderd ten opzichte van 1990. “Wij hebben toen al gewaarschuwd dat met dit vonnis politieke partijen zullen worden vervangen door niet-gekozen bewegingen die zich specialiseren in

“De Staat zal zich zodanig opstellen dat de zaak verloren wordt”

het manipuleren van de wetenschap en de rechterlijke macht om hun doelen te bereiken”, zegt Hanekamp.

Bergkamp ziet wel een lichtpuntje. De stichting Milieu en Mens, waarbij hij als juridisch adviseur pro bono betrokken is, heeft zich eerder dit jaar “namens burgers en bedrijven” weten te voegen in de rechtszaak tussen Milieudefensie en Shell (zie bijgaand artikel). “Boeren en andere organisaties zouden ook mee kunnen gaan doen in de procedure van Greenpeace tegen de Staat”, stelt Bergkamp. “De belangen van de boeren zijn geenszins strijdig met het algemeen belang en de belangen van alle burgers. Integendeel, zowel boeren als burgers zijn voorstanders van natuurbescherming, maar kunnen zich niet vinden in de steeds extremerisere eisen van de milieubeweging die zij buiten de democratie om tracht af te dwingen.” ■

- ▶ dakil.nl/kdw-pseudowetenschap
- ▶ dakil.nl/natuur-slecht-wenssoorten
- ▶ dakil.nl/koppen-op-natuurbeleid
- ▶ dakil.nl/greenpeace-verstikt-voedselproductie

Donald Pols (directeur Milieudefensie) staat de pers te woord. Shell verliest klimaatzaak: moet CO₂-uitstoot bijna halveren. Fotografie Laurens van Putten | ANP

STEEDS MEER MENSEN ZIEN HET GROTE PLAATJE

9/11 werpt nog altijd zijn schaduw vooruit

Voor veel mensen is het nog altijd moeilijk te aanvaarden dat de aanslagen van 9/11 deel uit zouden kunnen maken van een welbewust plan van een schaduwelite die hiermee de macht wilde grijpen in de voornaamste westerse grootmacht. Maar na 'corona' en 'Oekraïne' beginnen steeds meer mensen het grote plaatje te zien. Als de waarheid aan het licht komt, kunnen we gaan bouwen aan een nieuwe wereld.

Frank Ho

Sinds 11 september 2001 is informatie over de aanslagen van 9/11 uitgegroeid tot een enorme database van kennis. Buiten de officiële kanalen om weliswaar, want het afweermechanisme van de mainstream media werkt nog steeds op volle toeren.

Dit imposante geheel, samengesteld door burgerjournalisten en onverschrokken wetenschappers, omvat duizenden video-fragmenten, documentaires, documenten, getuigenverklaringen en wetenschappelijke onderzoeken. Het had voor elke journalist de bron moeten zijn om de democratie, zoals het journalistieke vak graag beweert, te bewaken en te waarborgen. De term "Fourth Estate", voor het eerst aangehaald in 1787 in het Britse parlement, lijkt haast bedoeld voor een iconische gebeurtenis als 9/11. Een brutale aanval vanuit het hart van de eigen westerse beschaving. Minutienus gepland en geïnitieerd vanuit de hoogste echelons van de macht. Het doel: de democratische principes van de Verenigde Staten, spil in de democratische wereldorde, voorgoed te veranderen, met in zijn gevolg die van de bondgenoten, waaronder Nederland.

9/11 werd uitgevoerd in een periode van grote op handen zijnde geopolitieke verschuivingen. Richtlijnen voor het inspel op deze veranderingen werden opgesteld in meerdere geschreven verklaringen van

de neoconservatieve denktank PNAC (Project for the New American Century) in de periode 1997 tot 2000, voorafgaande aan de omstrede en aangevochten verkiezing van George Walker Bush als 43ste president van de Verenigde Staten.

Een gecreëerde fundamentele crisis dient meerdere doelen, zoals elke grote crisis dat altijd gedaan heeft. Twee belangrijke punten verdienen hier aandacht:

- De valsevlagoperatie is een beproefde manier om bewust een crisis te beginnen. Een strategie waarbij een entiteit opzettelijk een aanval of actie uitvoert en zich voordoeft als een andere partij om verwarring te zaaien, schuld te verleggen of politieke doelen te bereiken. Voor een superelite die zich beperkt weet door reguliere regelgeving, wetten of morele obstakels bij het volk, kan een valsevlagoperatie een aantrekkelijke optie zijn. Een superelite —ook wel 'deep state' genoemd— is een synergetisch gelegenheidsnetwerk van invloedrijke politieke elementen, aangestuurd door puissant rijke organisaties, ngo's, inlichtingendiensten en Big Industry.
- Het zou opmerkelijk zijn als een elite (die het stelsel van wetten en regelgeving meer vanuit een helikopter-gezicht kan overzien) de voordelen van overzicht en controle nimmer zou

aanwenden om op clandestiene wijze veranderingen te bewerkstelligen. Op de website van [Globalresearch.ca](https://www.globalresearch.ca) staan 58 valsevlagoperaties beschreven met bronvermelding.

Om dit haast voorspelbare misbruik te voorkomen is ons rechtstelsel opgetuigd met een structuur gericht op democratische zelfbescherming. Onze eigen 'Fourth Estate' (de vrije pers) is hiervan integraal onderdeel, beschermd door artikel 7 van de Nederlandse Grondwet betreffende de vrijheid van meningsuiting. Deze vrijheid gaat om meer dan idealisme; het creëert een kanaal om informatieve en opiniërende bijdragen te leveren. Deze openheid waarborgt het zelfcorrigerend vermogen van de samenleving. Ondanks deze ingebouwde mechanismen van zelfbescherming hebben in Nederland en daarbuiten diverse vormen van corruptie toch hun weg kunnen vinden. 9/11 zette de toon.

Bekende valsevlagoperaties

- ★ Brand Rijksdag – Duitsland '33
- ★ Operation Northwoods – VS/Cuba '62
- ★ Tonkin Incident – Golf van Tonkin '64
- ★ USS Liberty incident – VS '67
- ★ Operation Gladio – CIA/Navo '52

Wanneer 9/11 is ontrafeld, is de cirkel rond. Dan zullen we als volk nieuwe consensus kunnen bereiken. Dan is de cirkel rond.

9/11 een 'next level' valsevlagoperatie – De middelen die de uitvoerders van 9/11 tot hun beschikking hadden en de schaal waarmee dit werd uitgevoerd, waren zonder precedent. Niet alleen vanuit militair standpunt – eigen legeronderdelen werden die dag afgeleid met zes omvangrijke militaire oefeningen – maar ook vanuit een mediastandpunt. Inlichtingendiensten die al actief waren

leerd instorten van gebouwen. Dit houdt in met gebruikmaking van explosieven. CNN beweerde aanvankelijk stellig dat het Pentagon niet door een vliegtuig was geraakt, daarbij verwijzend naar de vroegste observaties met een nog intacte gevellijn en het ontbreken van wrakstukken. Bij de crash van Vlucht 93 in Shanksville, Pennsylvania gaven zowel journalisten ter plaatse als reddingswerkers aan dat er geen herkenbare brokstukken of lichamen te zien waren. Hun bevinding werd versterkt door een rokende krater en de stilte eromheen. Niet wees daarbij op 'de verschrikking' die zojuist had plaatsgevonden.

WTC7 – Een verslaggevingsfout op die eerste dag die wel deel uitmaakte van het desinformatieoffensief betrof het op dat moment relatief onbeschadigde Salomon Brothers Gebouw, beter bekend als WTC7, in de volksmond "Rudy's Bunker". De naam verwees naar burgemeester Giuliani en zijn kantoor voor rampenbeheersing. Bunker vanwege de bouwkundige karakteristieken, de vitale diensten die het huisvestte en de robuuste beveiligingsmaatregelen die het kenmerkten. Opmerkelijk genoeg werd het instorten van dit gebouw door diverse netwerken aangekondigd, uren voor het daadwerkelijk gebeurde. Zo meldde de BBC het instorten van WTC7 een half uur voordat het plaatsvond. Tijdens deze live-uitzending

was het gebouw nog duidelijk zichtbaar in de skyline achter de verslaggever, totdat de uitzending abrupt werd onderbroken door een technische storing.

Het Al Qaida-narratief – Al binnen enkele uren na de gebeurtenissen van 9/11 werden de zo cruciale eerste observaties overschaduwd door het politieke Al Qaida-narratief. Het stelde dat twee torens in New York waren ingestort als gevolg van de impact van twee door Al Qaida gekaapte vliegtuigen. Later werden dat drie torens, want WTC7 is lang genegeerd. Daarnaast zou de gekaapte Vlucht 93 in Shanksville, Pennsylvania, zijn gecrasht (de vlucht waarbij reddingswerkers geen sporen zagen van een vliegtuig) omdat dapperen passagiers de kapers zouden hebben overmeesterd. Vlucht 77 zou het Pentagon zijn binnengevlogen, ondanks heel andere observaties van een CNN-reporter die snel ter plaatse was. Deze vers opgestelde politieke narratieven werden onmiddellijk en zonder nader onderzoek door de gezamenlijke media geaccepteerd. Zo werden initiële visuele observaties van de aanslagen (waarvan foto – en videomateriaal) snel overpoeld door een georkestreerd media-offensief. Het hiërdoer opgewekte patriotisme was zo overweldigend dat geen enkele hoofdredacteur van welke media-outlet dan ook zich kon veroorloven het te weerleggen zonder daarvoor een hoge prijs te moeten betalen.

9/11 stond direct in het collectieve geheugen gegrift. Het gebeuren bleek in alle

opzichten grootschaliger dan wat men uit eigen ervaring kon herinneren, en dat alles binnen de tijd van een speelfilm! Deze geconcentreerde tijdsperiode veranderde de perceptie van wat een vijand op Amerikaanse bodem kon aannemen in één klap. Het traditionele gevoel van onkwetsbaarheid verdween radicaal. Het volk schreeuwde om wraak en verlangde een overkill aan militaire actie. Dit collectieve trauma maakte de schuld van elke gezwooren vijand van Amerika direct aanneemelijk. Maar wie rustig bleef, goed keek en uitzoomde, zag iets heel anders.

Met het delen van materiaal begon ook de herkenning – Toen Google Video in 2005 en kort daarna Youtube bekend werden, begon het grote verzamelen en delen van informatie over 9/11. Het identificeren van misleidende patronen werd een stuk gemakkelijker. Sindsdien werpt 9/11 nog steeds zijn schaduw vooruit. Op de laatste dag van 2019, net voor de media-uitbraak van het 'dodelijke virus', plaatste ik de volgende tweet:

Twitter/X @W911 8:53 p.m. 31 dec 2019: Het nieuws dat in 2020 naar buiten komt, zal de geesten voorbereiden op het ware verhaal van 9/11. De vele beschermende lagen breken één voor één...

Corona: Toen nieuwszenders begonnen met hun alarmerende verslaggeving over het coronavirus, reageerden de pioniers onder de 9/11-onderzoekers direct waakzaam. De volgende punten zijn afgeleid van een lijst opgesteld door Kevin Ryan, een prominente 9/11-onderzoeker van het eerste uur. Hij heeft de parallellen tussen 9/11 en de zogeheten coronadoctrine helder uitgelicht, welke naar mijn inzicht ook relevant zijn voor het klimaatdebat:

1. Onbetrouwbare officiële rapporten.
2. Belemmering van onafhankelijk onderzoek.
3. Media die gedreven worden door angstzaaierei.
4. Censuur van onderzoekers, wetenschappers en anderen met afwijkende inzichten.
5. Rampenoefeningen die kort voor de feitelijke gebeurtenissen plaatsvonden.
6. Profijt voor een selecte elite.
7. Beheersing van informatie door inlichtingendiensten.
8. De aanwezigheid van een dominante vijand of opponent.
9. Kennismonopolie en het misbruik van wetenschappelijke inzichten.
10. Reacties op veronderstelde dreigingen die uiteindelijk meer slachtoffers eisen dan de dreiging zelf.

Terugkijkend op de vele opzichtige fouten die zijn gemaakt tijdens maatschappelijke ont-wractingen als bij corona, Oekraïne en klimaat, lijkt het de heersende macht niet te deren. Op kritische vragen velden ze een adequate reactie of verantwoording.

Internationaal zien we een soortgelijk patroon. President Biden kan geen twee zinnen coherent uitspreken. Bizarre uitpattingen en zakentransacties van zijn zoon, Hunter, blijven het publiek verbazen, terwijl de verwachte media-aandacht uitblijft en corrigerende wettelijke procedures worden tegengewerkt. Oekraïne heeft een president die voorheen president speelde in de televisieserie "Servant of the People". Onder zijn real-life puppetbeleid werden al honderdduizenden Oekraïense mannen ge-offerd in de Amerikaans-westerse proxy-oorlog tegen Rusland. Dat land, één van de weinige overgebleven soevereine grootmachten, voelde zich na twintig jaar getuige te zijn geweest van de wereldwijde 'War on Terror' genoodzaakt om zijn eigen existentiële oorlog tegen het door VS/

Voor wie zich wil verdiepen in de details zijn er bronnen beschikbaar als [warheid911.com](https://www.warheid911.com) en vele andere – meestal Engelstalige – websites. Rijke video-impresies met afspeellijsten zijn te vinden op [dailymotion.com/NLW911/playlists](https://www.dailymotion.com/NLW911/playlists). Ook verschenen er goed gedocumenteerde boeken, zoals die van de voormalige directeur van Studium Generale aan de TU Delft, luchtvaart – en ruimtevaartingenieur Coen Vermeeren. Hij werd vanwege zijn zoektocht naar waarheidsvinding uiteindelijk ontslagen door deze gerenommeerde Technische Universiteit, die onder meer ook architecten opleidt.

Navo geleide Oekraïne te voeren. Hoe is dit alles mogelijk? Zijn de huidige (wereld)leiders zodanig gereduceerd tot marionetten van machten achter de schermen dat ze alleen één richting op kunnen bewegen, om te voorkomen dat het bedrog zich tegen hen keert?

Hoe nu verder? De overgang naar een nieuw tijdperk, zoals bepleit door het World Economic Forum, stuift op meerdere obstakels en onder-vindt aanzienlijke vertraging. Het blijkt voor de elite moeilijker dan verwacht om haar doelen snel te realiseren. Tekenen wijzen erop dat de over vele jaren opgebouwde netwerken beginnen te wankelen. Klaus Schwab, baas van het World Economic Forum (WEF), omschreef deze kritieke fase van transitie voor de implementatie van doelen als een "narrow window of opportunity".

De grootste fout van de elite is niet de paniek om tegenslagen, maar de hoogmoed om te denken dat ze zelfs met grove missers kunnen wegkomen. Ze lijken stellig overtuigd dat zij, dankzij hun greep op de media en de continue herhaling van boodschappen, elke realiteit naar hun hand kunnen zetten. Eerlijkheid gebiedt: ze kwamen daar ook jarenlang mee weg. Uitingen van personen als Klaus Schwab of activiteiten van Bill Gates wekken vaak verbazing, maar krijgen zelden tot nooit een plek in reguliere berichtgeving.

Er zijn ook misvattingen onder het kritische publiek. Critici veronderstellen vaak dat het rampzalige beleid een gevolg is van onschuldige missen, omdat ze ervan uitgaan dat de overheid primair het volk dient. Er is echter geen sprake van incapabel handelen, maar van een totaal andere agenda dan wat verteld wordt!

Toch zijn er lichtpuntjes. De schokkende ontwikkelingen sinds de coronacrisis beschijnen de eerdere misdrijven met een helder licht. De beschermende lagen rondom 9/11 barsten in snel tempo. Wanneer het web van onwaarheden over 9/11 volledig is ontrafeld en publiekelijk erkend, is de cirkel rond. Dan zullen we als volk nieuwe consensus kunnen bereiken. Eindelijk weer een vuist! Met die eensegzindheid kan er opnieuw worden opgebouwd. ■

Frank Ho is 9/11 onderzoeker van het eerste uur. Auteur van de website [warheid911.com](https://www.warheid911.com), een ook door andere onderzoekers veel geraadpleegd naslagwerk over de omstandigheden waarin 9/11 plaatsvond. Op Twitter/X speelt hij een bescheiden rol als influencer met de accounts @W911 en @holavista."

Lees meer in onze themakrant 9/11: deanderekrant.nl/edities/3

SIETSKE BERGSMA

Nieuwe fase

Volgens officiële berichten is Jill, de vrouw van de Amerikaanse president Joe Biden, deze week positief getest op corona. Ze blijft voorlopig thuis, volgens het Witte Huis. De Nederlandse media nemen het bericht uiteraard plichtmatig over, met de toevoering: "Mogelijk heeft het te maken met de opkomst van een nieuwe versie van het virus, 'EG.5' of ook wel Eris genoemd." Ze kunnen het beter 'Er-was' noemen.

Er was eens een verhaal over een virus dat miljoenen doden in een seizoen zou veroorzaken en dat verhaal is door een olifant al een tijdje geleden uitgeblazen. Mijn tweede gedachte bij het bericht was, gaan ons overlords het werkelijk zo sleets en slaapverwakkend aanliegen, de terugkeer van 'de pandemie'? Met de first lady en verpleegster van Sleepy Joe? Met hetzelfde playbook als in 2020?

Het heeft er alle schijn van. We moeten er denk ik maar blij en opgelucht over zijn. De geesten-goochelaar, die ons denken in een continue alerte toestand moet brengen, staat er in dat geval bij als op een kinderverjaardag. De aandacht van het publiek is weg, of verslapt zienderogen. De slaven-kinders zijn al lang met hun hoofd ergens anders. Niet per se wakker of sceptisch, maar gewoon niet daár, waar ze normaal gesproken wachten op instructies.

Die apathie in combinatie met een inmiddels goed geïnformeerd, vlassener geworden deel van de bevolking is wind in de zeilen voor verandering, een beetje alsof het 'vanzelf' gaat nu. Dat legt de bodem

"We hoeven jullie shit niet meer", zeggen wij

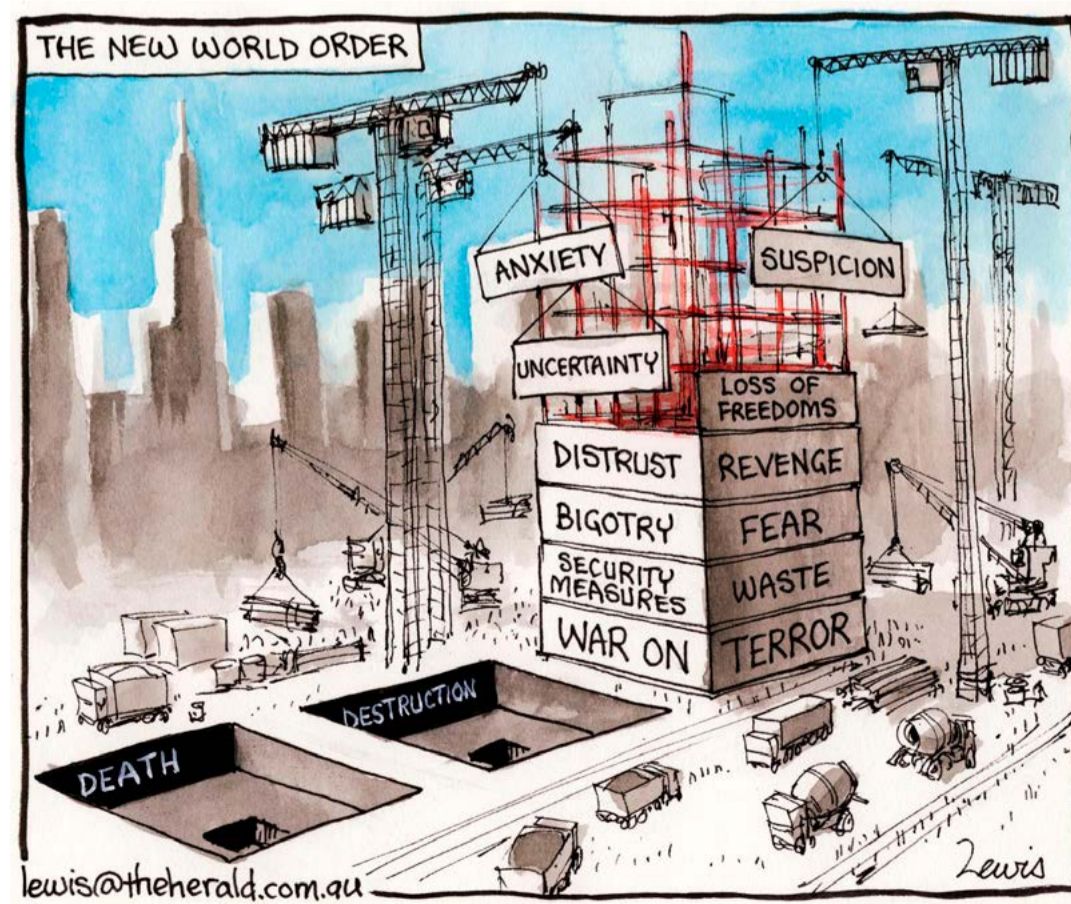
voor een *vibe-shift* zoals we die nog niet hebben gehad sinds 2020. En hij komt toch redelijk onverwacht. Deze *vibe*, de uitwerking van (noem het maar even) de *white pill*, die mensen tot elkaar bracht, langzaam aan uit hun verbijstering en 'reactie-stand' haalde en beter liet observeren, wordt weliswaar opgepikt door de gevestigde orde, de hoeders van alle globalistische narra-

tieven, maar meer zoals iemand een drol vangt als er plotseling "hier!" wordt geroepen en hij uit reflex zijn handen uitsteekt. "We hoeven jullie shit niet meer", zeggen wij. Met die eigen drol staan ze te stotteren en te stamelen over nieuwe varianten, die iedereen meteen vergeten is, misschien omdat ze vooral drukker zijn met oude straatjes schoonvegen.

Ik zie namelijk beelden voorbijkomen van regeringsleiders en erkende experts die nu simultaan ontkenen dat er in de vaccinatie- en testcampagnes van de afgelopen jaren dwang werd gebruikt. "People were free to choose." Als we ooit nog om voorbeelden van gaslighting verlegen zitten, hebben we hier het perfecte voorbeeld. Glashard de waarheid ontkenen, alsof wij gek zijn.

Wereldwijd werden mensen uitgesloten van het sociale leven, mochten ze niet bij doodzieke en stervende geliefden komen, werd ze de toegang geweigerd tot winkels, medische behandelingen en de werkvloer. Overheidscommunicatie in alle landen was volop bezig met criminaliseren van elk tegengeld. En hoewel dat enigszins verdekt ging: het was voor iedereen duidelijk wie het hier betrof. Dit polariseren maakte van veel ordervolgers de meest onverdraagzame, banale en valse 'medeburgers' die we in zeventig jaar gezien hebben. En het maakte van veel kritische individuen maatschappelijk verweesden die nog altijd hun 'thuis' niet teruggevonden hebben. Maar was het niet een *blissing in disguise*?

Want de ontwikkeling van het narratief heeft letterlijk stil gestaan. De overheid is en blijft maar afhankelijk van crisis, doelmatigheidsdenken, efficiency, de burger als functie van de staat zo goed mogelijk knechten. De zwakke plek binnen dit systeem is en blijft dat het alleen zichzelf kent en snapt, zoals een robot. Om mensen weer te laten geloven in gevaarlijke klimaatopwarming en virussen moeten ze voorbij de nieuwe *vibe-shift*, de programmeerbaarheid. Voorbij Jill Biden, Bill Gates, de WHO, het RIVM, demissionaire deugnieten en al die treurige, volgzaam wetenschapsjournalisten en experts in Nederland. Er is dus geen nieuw, briljant plan om ons weer in het gareel te krijgen. Een beetje verbaasd ben ik wel, door het amateurisme van de moderne propaganda. Maar ik zou zeggen, doe er je voordeel mee. Negeer de clowns en de goochelaars, en creëer weer ruimte voor een nieuwe fase, hoe on-definieerbaar en onzeker die ook nog is. Blijven bewegen was mijn motto voor 2023, en nu komt het er wel op aan. In ieder geval is dit het slechtste moment om hulpeloos te blijven staan. ■

BEWONERS IN OPSTAND TEGEN UITBUITING EN ARMOEDE

Westen verliest grip op grondstofrijk Afrika

Terwijl Frankrijk nog met de handen in het haar zat vanwege de staatsgreep in Niger, plaatsten in Gabon militairen de president van het land onder huisarrest. Het is de zesde coup in drie jaar tijd in een Francofoon Afrikaans land waar een groot deel van de bevolking, ondanks de rijkdom aan grondstoffen, in armoede leeft. Opnieuw juichende mensenmenigtes in de straten. Maken West- en Centraal-Afrikaanse landen zich los van hun postkoloniale verleden?

Eric van de Beek

Als in een Afrikaans land, dat rijk is aan grondstoffen, de regering omver wordt geworpen, dan heeft dat in Europa en in de Verenigde Staten de volle aandacht. Westerse landen hebben het in Afrika doorgaans goed geregeld voor zichzelf. Zij ontdoen het continent van zijn natuurlijke rijkdommen en de enigen die daar echt beter van worden, zijn zijzelf en hun Afrikaanse zakenpartners. De bevolking blijft in armoede achter.

In het aan de West-Afrikaanse kust gelegen, lommerrijke Gabon had op 30 augustus een staatsgreep plaats. President Ali Bongo werd onder huisarrest geplaatst door diens hoofd van de republikeinse garde, generaal Bricé Oligui Nguema. “We hebben de macht overgenomen zonder geweld te gebruiken en bloed te vergieten om het regime te vervangen”, verklaarde Nguema tijdens zijn inauguratie van afgelopen week. “Het was een regime dat de instituties van de staat in gijzeling had genomen met volledige minachting voor de democratie.” Hij beloofde een herziening van de grondwet en vrije, eerlijke verkiezingen.

Ook de afgezette president liet van zich horen. In een videoboodschap

die zo te zien was opgenomen in een privébibliotheek, zei hij: “Ik ben Ali Bongo, president van Gabon. Ik wil een oproep doen aan al onze vrienden in de hele wereld om ophef te maken, om van je te laten horen. Want de mensen hier hebben mij gearresteerd. Ik ben nu hier op mijn residentie en ik weet niet wat er gaande is.” Opmerkelijk: Bongo sprak deze woorden in het Engels en niet in het Frans, de voertaal van zijn land en de moedertaal van zijn vriend Emanuel Macron. De staatsgreep had plaats, net nadat Bongo was herverkozen, waarschijnlijk op oneerlijke wijze; buitenlandse journalisten, verkiezingswaarnemers en andere pottenkijkers werden geweerd bij de stemblokken.

Zo te zien waren ze in Gabon blij met de machtsvername. Er was geen tekort aan beelden van Gabonezen die hun blijdschap uitten of zich uitliepen op verkiezingsposters van Bongo die nog langs de weg stonden. Dat was niet zo vreemd. Gabon hoort tot de rijkste landen in Afrika. Het exporteert grote hoeveelheden aan olie en mangaan en in mindere mate aardgas, goud, diamanten en uranium. Aangezien er maar 2,3 miljoen mensen wonen, zou je verwachten dat die in welvaart leven. Maar niets is minder waar. Volgens

de Wereldbank moet een derde van de bevolking rondkomen van minder dan 5,5 dollar per dag. Het is duidelijk wie de Gabonezen hiervoor verantwoordelijk houden: de Bongo-familiedynastie die sinds 1967 over het land regeert. In 2009 volgde Ali diens vader Omar op als president, maar tot verandering heeft dit niet geleid. Terwijl de Bongo-clan en hun entourage zich tegoed bleven doen aan de inkomsten uit de mijnbouw, bleef de bevolking berooid achter.

De militaire leider van Burkina Faso citeert graag Che Guevara

Net na de staatsgreep ging op de sociale media een video rond die zou zijn opgenomen in de woning van de stafchef van Nourredine Bongo, de oudste zoon van het afgezette staatshoofd. Te zien zijn koffers en tassen vol met bankbiljetten. Het zou gaan om dollars, euro's en CFA-francs. Het geschatte vermogen van Ali Bongo is een miljard

dollar. Hij bezit een dozijn of meer villa's en appartementen in de Verenigde Staten en Frankrijk, woont in een paleis ter waarde van een half miljard en zou honderd miljoen euro per jaar toucheren. Behalve goede vrienden met opeenvolgende Franse presidenten waren Ali en zijn vader dit ook met opeenvolgende Amerikaanse presidenten. Dit bereikte een hoogtepunt onder Barack Obama. Het Amerikaanse tijdschrift Foreign Affairs doopte Bongo Obama's man in Afrika. Een graag geziene gast was Bongo ook in het Zwitserse Davos, bij het World Economic Forum. Daar beloofde hij een steentje bij te dragen aan de door Klaus Schwab gewenste Vierde Industriële Revolutie door de introductie van digitale identificatie- en betalingssystemen in zijn land.

Komt met de coup in de Gabonese hoofdstad Libreville een einde aan de kleptocratie in het land? De huidige machthebber, generaal Bricé Oligui Nguema, is een neef van Ali Bongo en zijn jarenlange dienstbetoon aan de Bongo-dynastie heeft zich in klinke munt uitbetaald. Volgens een onderzoek uit 2020 door The Organised Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) naar de bezittingen van de familie Bongo in de Verenigde Staten, investeerde Nguema in on-

roerend goed en betaalde hij contant. “Hij kocht in 2015 en 2018 drie huizen in de buitenwijken Hyattsville en Silver Spring in Maryland, net buiten de hoofdstad. De huizen werden gekocht met in totaal meer dan 1 miljoen dollar in contanten”, aldus het OCCRP-rapport. Toen verslaggevers Nguema hiermee confronteerden, zei hij dat het een privéaangelegenheid was. “Ik denk dat, of het nu in Frankrijk of in de Verenigde Staten is, een privéleven een privéleven is dat gerespecteerd moet worden.”

Anders dan in Niger, Mali, Burkina Faso, Guinee en Tsjaad lijkt er bij de coupgevers in Gabon en hun aanhang geen sprake van een sterk anti-Frans sentiment. Het nieuwe bewind, dat eind juli de macht greep in Niger, sommeerde de Franse militairen onmiddellijk uit het land te vertrekken, wees de Franse ambassadeur uit en kondigde aan dat het geen uranium meer zou leveren aan de Fransen. Burkina Faso en Mali gingen Niger voor. Een van de eerste daden van die aan Niger grenzende West-Afrikaanse landen was dat zij een einde maakten aan de aanwezigheid van Franse troepen. Dit uit ontevredenheid over de resultaten die de Fransen boekten in de strijd tegen het jihadisme van groeperingen als IS, Al Qaida en Boko Haram.

Mensen zwaaien met nationale vlaggen van Gabon terwijl ze feestvieren in de straten van Akanda, na een militaire staatsgreep op 30 augustus 2023. Leden van het Gabonese leger maakten op de nationale televisie bekend dat ze de verkiezingsresultaten zouden annuleren en een einde zouden maken aan de Gabonese verkiezingen en daarmee aan het regime van president Ali Bongo, dat tot winnaar was uitgeroepen. Fotografie: STR | EPA

De Malinezen haalden daarop het revolutionaire vuur te branden. De 35-jarige militaire leider van het land, Ibrahim Traore, citeert graag de Argentijn Ernesto ‘Che’ Guevara, die in 1959 vechtend aan de zijde van Fidel Castro een einde maakte aan de Amerikaanse overheersing op Cuba. “Vaderland of dood!”, riep hij uit tijdens een staatsbezoek aan Rusland in juli van dit jaar. Rusland profileert zich in Afrika als het enige grote Europese land dat Afrika nooit heeft gekolonialiseerd. Dit

geluid slaat aan bij veel Afrikanen, en zeker in Niger, Mali en Burkina Faso, waar met Russische vlaggen zwaaiende mensenmenigtes te zien waren na de militaire machtsovernames. Ook in Gabon werd op straat feestgevierd toen het nieuws bekend werd over de coup in het land, maar de Russische driekleur was in geen velden of wegen te bekennen; protesten bij de Franse ambassade zoals in Niger bleven uit.

De leiders van sommige andere West- en Centraal-Afrikaanse landen vrezen dat de coups van de afgelopen drie jaar zullen leiden tot meer coups. Dit verklaart volgens diverse analisten de felle reactie van Ecovas, de economische gemeenschap van vijftien West-Afrikaanse

landen, op de staatsgreep in Niger. Ecovas heeft de coupgevers opgeroepen om de regering van de afgezette president Mohamed Bazoum in

Bongo, Obama's man in Afrika, was een graag geziene gast in Davos

ere herstellen. Als dit niet gebeurt, dan volgt militair ingrijpen. Macron heeft verklaard dat Frankrijk een dergelijk ingrijpen zal steunen.

In reactie daarop verklaarden de nieuwe machthebbers van Burkina Faso en Mali op 31 juli dat zij elke militaire aanval op Niger zullen beschouwen als een oorlogsverklaring aan hun landen. Het weerhield Ecovas er niet van een datum te prikken voor de aanval, zonder overigens die datum openbaar te maken.

Het aan de Middellandse Zee liggende Algerije, dat vrees voor een invasie van oorlogsvluchtelingen vanuit buurland Niger, heeft geprobeerd de gemoederen tot bedaren te brengen. De Algerijnse minister van Buitenlandse Zaken, Ahmed Attaf, stelde voor Niger een half jaar de tijd te geven om de democratie in het land te herstellen. Hij gaf bovendien aan dat zijn land geen toestemming zal

geven aan de Fransen om het Algerijnse luchtruim te gebruiken voor een militaire invasie van Niger. Bij het ter perse gaan van deze editie van De Andere Krant had de Franse ambassadeur nog geen gehoor gegeven aan de oproep van de Nigereese coupgevers, het land te verlaten en hadden ook de Franse militairen hun basis rond de hoofdstad Niamey nog niet verlaten.

De reacties vanuit Frankrijk op de coup in Gabon zijn tot nu toe gematigd. Er is geen ontwikkelingshulp stilgelegd en er is geen oproep gedaan de afgezette president terug in het zadel te hijsen. Het lijkt er daarom op dat de Fransen de situatie in Gabon als minder bedreigend ervaren dan die in Niger. ■

Amerikaanse toppolitici scheppen op over voordelen Oekraïne-oorlog

Westerse landen steunen Oekraïne in de oorlog tegen Rusland, omdat Oekraïne wordt bedreigd door Russische agressie, zo wordt meestal gezegd. Maar Amerikaanse toppolitici verklaren openlijk dat er voor hen hele andere belangen in het spel zijn.

De oorlog is goed voor de Amerikaanse economie, zeggen zij. De wapenleveranties scheppen werkgelegenheid. En de Oekraïense strijders verzwakken Rusland zonder dat daarvoor Amerikanen hoeven te sterven. Dat dit leidt tot een slachting onder de Oekraïense bevolking, is voor hen bijzaak.

Karel Beckman

De Democratische senator Richard Blumenthal verzekerde Amerikanen in een recent artikel in een lokale krant, The Connecticut Post, dat “we waar krijgen voor het geld dat we investeren in Oekraïne. Voor minder dan 3 procent van ons nationale militaire budget, hebben we Oekraïne in staat gesteld Ruslands militaire kracht te halveren. We hebben

de Navo verenigd en de Chinezen hun invasieplannen voor Taiwan doen heroverwegen. We hebben geholpen het geloof en vertrouwen in het Amerikaanse leiderschap te herstellen – moreel en militair. Dit alles zonder dat we één Amerikaanse militair hebben verloren.”

De Republikeinse senator Mitt Romney zei in een recent interview, dat hij op zijn eigen Twitter-account plaatste, dat de

wapensteun voor Oekraïne “het best bestede defensiegeld ooit” is. “We verliezen geen levens in Oekraïne en de Oekraïners vechten heroïsch tegen Rusland. We ondermijnen en vernietigen de Russische strijdkrachten voor heel weinig geld ... Een verzwakt Rusland is goed.”

Vorige maand verdedigde senator Mitch McConnell, de Republikeinse leider in de Senaat, in een speech in Kentucky, ge-

toond op de nieuwszender CNN, de Amerikaanse militaire steun aan Oekraïne in soortgelijke bewoordingen. “Mensen denken blijkbaar steeds vaker dat we dit niet moeten doen”, zei hij. “Welnu, laat ik allereerst zeggen dat we geen enkele Amerikaan hebben verloren in deze oorlog. Het meeste geld dat we spenderen gerelateerd aan Oekraïne, wordt feitelijk besteed in de VS, aan het leveren van wapens en het ontwikkelen van modernere

wapens. Dus hierdoor hebben mensen hier werk en maken we onze strijdkrachten beter voor de toekomst.” McConnell erkende net als zijn twee collega's dat het belangrijkste geopolitieke doel van de VS in Oekraïne gericht is op het verzwakken van Rusland. “Door onze vrienden in Oost-Europa te helpen om deze oorlog te winnen, investeren we ook direct in het verzwakken van Vladimir Poetins toekomstige mogelijkheid om Amerika en onze bondgenoten te bestrijden en onze fundamentele belangen te schaden.”

De invloedrijke Amerikaanse denktank Center for European Policy Analysis (CEPA) publiceerde in november 2022 al een rapport waarin werd gesteld dat “het de VS een schijnlijke kost om Rusland te verslaan” door Oekraïne militair te steunen. “Wanneer je kijkt naar wat het oplevert, dan is de Amerikaanse en westerse steun aan Oekraïne een ongelooflijk kosteneffectieve investering”, schreef CEPA, dat wordt gefinancierd door defensieconcerns als BAE Systems, Lockheed Martin,

Leonardo US Corporation, maar ook door Google, Amazon, Mercedes-Benz, Microsoft, de Navo, het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken en de National Endowment for Democracy (NED), dat is gelieerd aan de CIA.

“Het meeste geld wordt besteed in de VS. Het levert hier werk op.”

De Amerikaanse columnist en journalist David Ignatius van de Washington Post, die van alle kranten de nauwste banden heeft met de Amerikaanse inlichtingendiensten, uitte zich vorige maand in dezelfde termen. “Voor de VS en zijn Navo-bondgenoten, zijn de afgelopen achttien maanden een strategische zegen geweest, tegen relatief

lage kosten (behalve voor de Oekraïners). De meest roekeloze vijand van het Westen heeft een knauw gekregen. De Navo is sterker geworden door de toetreding van Zweden en Finland. Duitsland heeft zichzelf losgemaakt van zijn afhankelijkheid van Russische energie en in veel opzichten zijn gevoel voor waarden (sense of values) hervonden.”

Deze rechtvaardigingen voor de Amerikaanse militaire steun aan Oekraïne lijken weinig aan te slaan onder het Amerikaanse publiek. De steun voor de Oekraïne-oorlog kalfte af, zo blijkt uit opiniepeilingen. De reguliere media melden ook steeds vaker dat het Oekraïense tegenoffensief, dat nu enkele maanden aan de gang is, niet oplevert wat ervan was gehoopt. De Washington Post meldde onlangs dat volgens Amerikaanse inlichtingendiensten Oekraïne er niet in zal slagen zijn belangrijkste doel te bereiken, namelijk de ‘landbrug’ tussen Rusland en de Krim door te snijden. Anonieme Amerikaanse militaire bronnen zeiden

tegenover de Washington Post dat Oekraïense commandanten “harder moesten vechten” en verweten de Oekraïners dat ze “te bang waren om verliezen te lijden” (too casualty averse).

De gerespecteerde buitenland-analist professor John Mearsheimer van de Universiteit van Chicago schreef deze week op zijn substack (weblog): “Het is nu duidelijk dat het langverwachte tegenoffensief van Oekraïne een kolossale mislukking is. Na drie maanden heeft het Oekraïense leger weinig vooruitgang geboekt. Het heeft zelfs de eerste verdedigingslinie van de Russen niet weten te bereiken. (...) Volgens vrijwel alle bronnen hebben de Oekraïners enorme verliezen geleden. Alle negen geroemde brigades die door de Navo zijn bevelverd en getraind voor het tegenoffensief zijn vermorzeld op het slagveld.” ■

► dakil.nl/americans-arent-dying
► dakil.nl/us-interests-boasting

SANDER COMPAGNER

Boerenbedrog

De partijen die het politieke landschap de komende verkiezingen op hun grondvesten gaan doen schudden, geven er vooralsnog geen blijk van te willen breken met het beleid dat Nederland steeds sneller naar de afgrond helpt. Zowel Boerburgerbeweging als de partij van Omtzigt, Nieuw Sociaal Contract, lijken geen stelling te nemen tegen de ondemocratische Europese Unie, de hallucinante klimaatpolitiek of de invloed van supranationale organisaties zoals het World Economic Forum of de World Health Organisation.

Wat betreft BBB is vooral hun opstelling ten opzichte van de – alleen in Nederland bestaande – stikstofcrisis opvallend. Vorige week werd bekend dat de provincies de rekening voor het stikstofbeleid verdubbeld hebben. Gezamenlijk vragen de provincies 58 miljard euro, waar het kabinet tot dusver 'slechts' 24 miljard euro gereserveerd heeft. De provincie Overijssel, waar BBB met zeventien zetels 4x meer zetels heeft dan de een-na-grootste partij (CDA met vier zetels), wil 5 miljard euro van de regering om het beleid met betrekking tot stikstofreductie uit te voeren.

In een coalitie met VVD, Groenlinks, PvdA en SGP blijkt BBB verworden tot een uitvoerder van de stikstofagenda. De provincie Overijssel blijft dan ook gewoon uitgaan van de veel bekritiseerde Aerius-calculator als hulpmiddel voor vergunningverlening en de Aerius-monitor voor het maken van beleid. Al in juni 2022 kwalificeerde chemicus Jaap Hanekamp in deze krant Aerius als een "disfunctioneel model, dat een getalsmatige werkelijkheid creëert". Voor BBB is dit blijkbaar geen argument om haar macht te gebruiken om dit model van tafel te vegen.

“Met BBB als grootste in alle provincies wordt het stikstofprobleem tweemaal zo groot”

De conclusie is dat de door BBB gedomineerde provincies binnen een half jaar na hun monsterzege het probleem tweemaal zo groot hebben gemaakt. Wie hoopte dat een stem op BBB een stem tegen de stikstofwaan zou zijn, dat er een fundamenteel debat zou komen over de wenselijkheid van een stikstofnorm die 100x strenger is dan bij onze oosterburen, komt bedrogen uit.

Iedereen die daadwerkelijk verandering voorstaat, zal zich moeten afvragen of een stem op BBB of NSC deze verandering teweeg gaat brengen of dat het slechts oude wijn in nieuwe zakken is. ■

VERBINDERS

Lezers van De Andere Krant kunnen voor € 10 een verbinder plaatsen: een persoonlijke advertentie waarin een oproep wordt gedaan aan de tienduizenden lezers van onze krant. De meeste verbinders ontvangen mooie reacties. Of je nu de liefde of een woning zoekt, je inboedel wilt verkopen of in de buurt wilt afspreken met andere abonnees. Meld je verbinder aan via: deanderekrant.nl/verbinders

GEZOCHT

143. Eengezinswoning in omgeving Haarlem voor tijdelijke huur. Wij zijn een gezin met 2 jonge kinderen en per direct of op korte termijn op zoek naar een eengezinswoning voor minimaal één jaar in

omgeving Haarlem. Kunt u ons verder helpen in deze moeilijke zoektocht? Bel Marije & Brian op 06-15484736 voor nadere informatie en kennismaking. Jullie hulp wordt ontzettend gewaardeerd!

TRANSPARANTIE IN REGULIERE HAAGSE POLITIEK

Waar staat Mona Keijzer?

‘Premierkandidaat’ Mona Keijzer sluit zich aan bij BBB nadat ze door CDA en premier Rutte op een zijspoor was gezet. Gaat zij echt iets veranderen als ze succes heeft in Den Haag?

Toine Rongen en Ido Dijkstra

Eind september 2021 was de toenmalige CDA-staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat een weekend lang de meest besproken vrouw van Nederland. Precies op de zaterdag dat het coronatoegangsbewijs (ctb) voor de horeca, winkels en sportscholen werd uitgebreid, sprak Mona Keijzer zich in De Telegraaf ertegen uit. “Ik kan het niet meer uitleggen” én “we moeten terug naar het oude normaal”, deelde ze.

Keijzer staat open “voor iedereen die met ons wil samenwerken”

Fotografie: Paul Dijkstra / ANP

Ook was ze kritisch over het wereldwijde Pandemieverdrag dat door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) wordt voorbereid, en dat de WHO ongekende macht gaat geven om het gezondheidsbeleid van landen te bepalen in het geval van een ‘pandemie’. Daarover zei Keijzer in maart 2022 in De Andere Krant: “Ik heb me onvoldoende verdiept in deze casus. Wat ik wel weet, is dat we de grondwet beter moeten bewaken. Deze behoort ons te beschermen tegen een machtige overheid. Dat is fundamenteel in een democratie. We moeten voorkomen dat er een dag komt dat we het normaal vinden dat de overheid zomaar grondrechten opzij kan schuiven.”

De Andere Krant heeft uit betrouwbare bron vernomen dat Keizer oprecht ontsteld was over wat er in de coronatijd gebeurde in het kabinet. “Ze zijn volslagen gek geworden”, zou ze hebben gezegd. “Dit klopt echt niet meer. Ik moet hier weg”, vertelde Keizer aan haar kennis, die zelf niet gevaccineerd was en weigerde mee te doen aan het testen. “Ik kan me echt niet voorstellen dat Mona ooit voor een lockdown of andere vrijheidsberovende maatregelen zou stemmen”, stelt deze bron.

Keijzer reageerde niet op een aantal vragen van De Andere Krant, ondanks haar toezegging via sms. Daarom kwamen wij niet te weten hoe zij specifiek aankijkt tegen globalistische instellingen als het World Economic Forum en Agenda 2030. De stelling: ‘Bent u het ermee eens dat er nooit meer een lockdown moet komen’, bleef ook onbeantwoord. Wel heeft de politica, anders dan Pieter Omtzigt, aangegeven dat zij niet bij voorbaat partijen wil uitsluiten. Ze zegt open te staan “voor iedereen die met ons wil samenwerken”.

Caroline van der Plas van BBB zei eerder over het WEF tegen De Andere Krant: “BBB is terughoudend ten opzichte van alle lobby- en netwerkgroeperingen die geen vrijblijvende informatie met onderbouwing aan ons toesturen en hun activiteiten grotendeels achter gesloten deuren houden. Vandaar dat wij kritisch kijken naar het WEF. De plannen van deze organisatie, staan vaak mijlener af van de beleevingswereld van de gemiddelde Nederlander.” Keijzers focus lijkt vooralsnog te liggen op de reguliere Haagse politiek. In een recent artikel voor De Nieuwe Denktank met de titel *Waarom faalt de overheid altijd*, schreef zij dat er meer transparantie moet komen in Den Haag. “Stop met het zwartlaken van alles en nog wat, leg uit wat je doet en vlucht niet in systeemargumenten.” ■

“AANVAL OP HET GEZIN ALS HOEKSTEEN VAN DE SAMENLEVING”

Gideon van Meijeren: ‘genderideologie’ verwart kinderen

Een protestactie van FVD-Kamerlid Gideon van Meijeren tegen een dragqueen die kinderen voorlas in de Leidse bibliotheek, leidde afgelopen zaterdag tot veel commotie. Van Meijeren ontkent dat hij ‘transfoob’ is, maar vindt dat kinderen op school worden geïndoctrineerd door wat hij omschrijft als ‘de genderideologie’.

Nikko Norte

Gideon van Meijeren hield op zaterdag 2 september een eenmans-protestactie bij de bibliotheek van Leiden. Drag-queen Dina Diamond las daar voor uit het controverste boek ‘Opa’s Pride’ van de Engelse schrijver Harry Woodgate. Van Meijeren werd uitgescholden voor fascist en de burgemeester van Leiden vaardigde

zelfs even een noodverordening uit in het gebied rond de bibliotheek.

Van Meijeren stelt desgevraagd tegenover De Andere Krant dat hij “net zomin een fascist als een transfoob” is. “Iedere transvrouw en transman is welkom bij onze partij. Ik heb compassie met alle mensen die met problemen kampen, dus ook met mensen die lijden aan gender-

dysforie (sterke onvrede met het geslacht waarin je bent geboren – red.). Maar als we kinderen dergelijke problematiek inwrijven, als we onzorgvuldig zijn in door wie we dat laten doen en als we geen rekening houden met de leeftijd van die kinderen, dan verwarren we kinderen onnodig. Daarmee ben ik het oneens en vandaar mijn actie van afgelopen zaterdag. We mogen kinderen niet het recht ontnemen kind te zijn en onderwijs aan kinderen, over welk onderwerp dan ook, moet door vakbekwame mensen worden gegeven. Het is prima als kinderen leren, op een manier die bij hun leeftijd past, dat seksuele afwijkingen voorkomen. En natuurlijk is het goed als kinderen leren ook iedereen die afwijkt van de norm te accepteren. Het probleem schuilt in de normalisatie, de stimulatie en zelfs verheerlijking van afwijkingen, zeker als we in ogenschouw nemen dat de opgedrongen denkbeelden en overtuigingen niet in twiifel mogen worden getrokken. Dat is geen kennisoverdracht maar indoctrinatie.”

Scholen geven al sinds 2012 geen seksuele voorlichting meer, zegt Van Meijeren, maar ‘seksuele vorming’. “Daarbij gaat het voornamelijk om wat kinderen moeten vinden, niet om wat zij moeten weten, wat bij seksuele voorlichting altijd het uitgangspunt was. Volgens het ministerie van OCW mogen scholen zelf invulling geven aan de lessen seksuele vorming, maar omdat de specifieke kennis bij onderwijzers en leraren doorgaans ontbreekt, worden die lessen uit handen gegeven aan externe organisaties, zoals het Transgender Netwerk Nederland, die op hun beurt weer door het ministerie van OCW worden gefinancierd. Daarnaast hebben zowel de Rutgers Stichting als de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) via allerlei omwegen een vinger in de pap voor wat betreft het curriculum van scholen op het gebied van seksuele voorlichting, wat dus nu seksuele vorming is.”

Genderspecialiste: transgenders niet blij met publiciteit

Psychologe Eva-Marijn Stegemann, praktijkhouder van PsyTrans, een kliniek gespecialiseerd in genderidentiteitsvraagstukken in Groningen, zegt dat het “fijn zou zijn” als “het begrip” voor transgenders groeit, maar vraagt zich af of “dat gebeurt als we mensen attent maken op genderproblematiek zoals we dat nu doen”, bijvoorbeeld met voorleesmiddagen voor kinderen door dragqueens.

Nikko Norte

Op de vraag of genderproblematiek al op jonge leeftijd onder de aandacht van kinderen moet worden gebracht, antwoordt Eva-Marijn Stegemann, GZ-psycholoog en praktijkhouder van de Groningse kliniek PsyTrans, dat het “natuurlijk goed is” als er begrip is voor het fenomeen. “Maar de mensen die ik spreek in mijn praktijk willen graag gewoon zijn. Ze willen niet als trans worden herkend maar willen de vrouw of man zijn die ze nu ook

qua uiterlijk zijn geworden. Die mensen willen geen aandacht op zich vestigen en geven vaak aan zichzelf niet te herkennen als er weer iets groots in de media is geweest, hoewel het wel een stempel op ze drukt en een beeld schetst dat zij niet willen uitdragen. Als je je in de media als drag-queen wilt presenteren, is dat prima, maar het vervelende is dat de maatschappij de lijn in een keer doortrekt naar mensen die een transformatie achter de rug hebben of midden in een transformatie zitten en graag onopgemerkt blijven.”

Volgens Stegemann kampen mensen vaak jaren met een genderprobleem voordat ze de stap zetten om er met een huisarts over te praten. “PsyTrans is een van de instanties die de diagnose genderdysforie kunnen stellen, maar het is een lang traject tot we tot die diagnose komen. Daarnaast is de diagnose alleen niet voldoende om tot behandeling over te kunnen gaan. Als uiteindelijk tot behandeling wordt overgegaan, is ook dat weer een lang en moeizaam traject dat uit verschillende fases bestaat.”

Zij voegt eraan toe dat “bij sommige mensen die zich laten behandelen, de behandeling moeizaam verloopt omdat bij die mensen de aangeboren kenmerken hardnekkig zijn en langer zichtbaar blijven. Zij blijven langer dan wenselijk hangen in een soort tussenfase en zijn des te gevoeliger voor begrip vanuit de samenleving. Het zou fijn zijn als dat begrip groeit, maar het is de vraag of dat gebeurt als we mensen attent

Scholen zijn verplicht al vanaf groep 1 lessen seksuele vorming te geven. Ook dat is Van Meijeren een doorn in het oog, omdat geen rekening wordt gehouden met de ontwikkelingsfase waarin de kinderen verkeren.

Waar komt die nadruk op seksuele vorming en de genderideologie vandaan? Volgens Van Meijeren wordt de ‘genderideologie’ gebruikt door ‘globalisten’ die proberen “een wereldgregering te creëren”. “Genderideologie is een aanval op het gezin als hoeksteen van de samenleving en op de relatie tussen man en vrouw. Gezin en de relatie tussen man en vrouw zijn niet langer gewoengoed maar

“Denkbeelden en overtuigingen die niet in twiifel mogen worden getrokken, dat is geen kennisoverdracht maar indoctrinatie”

vormen een uitzondering, zoals tot uiting komt in het boek *Opa’s pride*. Kinderen raken verward en twijfelen aan hun identiteit. Dat ondermijnt het gezin en op die manier blijven gemakkelijk manipuleerbare, geatomiseerde mensen over, wat hoog op de globalistische agenda lijkt te staan.” ■

maken op genderproblematiek zoals we dat nu doen.”

Stegemann vindt de negatieve aandacht voor het transgenderthema jammer. “Alle negatieve schrikbeelden worden uitgelicht en dat zaait angst. De volwassen man die na het voetballen met jonge meisjes wil douchen omdat hij zich als vijftienjarig meisje identificeert. De man die zich op een ochtend identificeert als vrouwelijke powerlifterster en tijdens een wedstrijd alle vrouwenrecords breekt. Het zijn tot schrikbeeld gevormde uitzonderingen. In onze praktijk hebben we honderden mensen in behandeling waarvan niemand kan worden aangemerkt als zo’n schrikbeeldpersoon. Als zo’n persoon ooit over onze drempel stap, dan raden we een andere behandeling aan dan een transitie. Nee, de aandacht die er is, komt het begrip voor genderdysforie niet ten goede en dat is jammer.” ■

“De mensen die ik spreek in mijn praktijk willen graag ‘gewoon’ zijn”

DADERS EN HUN MEDEPLICHTIGEN MOETEN VERANTWOORDING AFLEGGEN

Coronacritici: we zullen zegevieren

Internationaal bekende ‘coronacritici’ als David Martin, Peter McCullough, Pierre Kory, Ryan Cole, John Campbell en Dolores Cahill spraken elkaar en driehonderd bezoekers moed in op de Facts Matter-conferentie op 2 september in Kopenhagen. We bevinden ons in een oorlog tegen het farmaceutisch-industriële complex, zo luidde het heersende gevoel. Maar als we moed tonen, zullen we die gaan winnen.

Peter McCullough

Toine de Graaf

De ongeveer driehonderd bezoekers van de Deense ‘Facts Matter Conference’, georganiseerd door de Deense Vrijheid Beweging (FBF), kwamen op 2 september terecht in een rollercoaster van emoties en lichaamsbeweging. De Britse zanger Matt Hoy kreeg hen zelfs aan het dansen, al waren het vooral de sprekers die hen lieten bewegen: de dag was een aaneenrijging van staande ovaties. Tussen de lezingen door schoten de emoties alle kanten op, want slecht nieuws werd voortdurend afgewisseld met goed nieuws.

De Amerikaanse patenten-specialist David Martin kwam al meteen met een beroerd nieuwtje voor de Denen. Tijdens het EU-voorzitterschap van de Deense regering in 2002 namelijk had de EU patenten op biologisch afgeleide materialen toegelaten, in navolging van de VS. Dit terwijl Martin op 27 oktober 2002 nog persoonlijk in Denemarken was komen waarschuwen om het niet te doen. Hij had gewezen op de mogelijk ernstige gevolgen voor de mensheid.

Martin wekte eerder dit jaar sensatie in het Europees Parlement. Op 3 mei hield hij daar een voordracht, op verzoek van onder meer de Duitse Europarlementariër Christine Anderson. Daarin bevestigde hij aan de hand van patenten dat al sinds de ontdekking van het coronavirus in 1965 met het virus is geëxperimenteerd. Het is gemodificeerd, gepatenteerd, in vaccins opgenomen en op dieren en mensen getest, zei Martin. In 1990 was echter al duidelijk dat vaccins tegen corona niet werken, omdat het virus te snel muteert.

2002 is een cruciaal jaar volgens Martin, want in dat jaar liet de universiteit Chapel Hill in North Carolina een besmettelijke defecte kloon van het coronavirus patenteren, die was ontstaan door een replicatiefout. Volgens Martin is dit feitelijk een “biologisch wapen”. Een jaar later vond in China de eerste uitbraak van sars plaats. Dit was dus geen natuurverschijnsel volgens Martin, maar afkomstig van Chapel Hill. De Amerikaanse gezondheidsinstantie CDC vroeg patent aan op het sars-cov-1 virus geïsoleerd uit patiënten. In een artikel uit 2016 werd gemeld dat het sars-coronavirus ‘klaar’ was voor het verschijnen onder mensen. Dat virus werd WIV-1 genoemd, het Wuhan Institute of Virology virus. Deze

Dolores Cahill

Systeem “uitdagen” via juryrechtspraak

De Ierse immunoloog Dolores Cahill gaf tijdens de conferentie op klinisch-zakelijke wijze inzicht in de mogelijkheid die juryrechtspraak zou kunnen bieden om “onvervreembare rechten” te beschermen, zoals het recht om te reizen. Juryrechtspraak houdt in dat niet de rechter, maar een groep gewone mensen (de jury) bepaalt of sprake is van schuld of niet. Nederland en Duitsland kennen geen juryrechtspraak meer, maar landen als België, Frankrijk en Engeland wel. Cahill vertelde momenteel een proefproces voor te bereiden rond de 15-minuten steden, toegesplitst op de Britse stad Oxford waar een experiment plaatsvindt met dit concept. Doel is met een juryuitspraak een precedent te scheppen, dat dan ook gevolgen kan hebben voor andere landen. “We moeten het systeem uitdagen”, zei Cahill.

publicatie leidde ertoe dat er in 2017 en 2018 binnen wetenschappelijke kringen veel gesproken werd over “een toevallige of opzettelijke vrijlating van een ademhalingsziekteverwekker”, aldus Martin. Volgens Martin heeft de farmaceutische industrie de wetenschap gekaapt om er geld aan te kunnen verdienen. Hij citeerde de Britse viroloog Peter Daszak, de baas van de EcoHealth Alliance, die in het vorige decennium het omstreven virusonderzoek, waarbij virussen bewust gevaarlijker werden gemaakt, van de VS naar het Chinese Wuhan verplaatste. Al in 2015 pleitte Daszak ervoor om de publieke opinie rijp te maken voor een pan-coronavirusvaccin. “De media zijn een belangrijke aanjager en de economie zal de hype volgen” (a key driver is the media and the economics will follow the hype), verklaarde Daszak destijds. Naar het oordeel van Martin is dit citaat, met de kennis van nu, niets anders dan “de bekentenis van een misdaad”. Hij sprak van “een criminele samenzwering” en “bioterrorisme”.

De farmaceutische industrie heeft de wetenschap gekaapt om er miljarden aan te kunnen verdienen

Toch sloot Martin positief af. Hij spoorde de Denen aan de moed niet te verliezen, en beloofde tot zijn laatste adem te blijven strijden voor gerechtigheid. In zijn optiek moeten een paar dingen gebeuren. Zo dient het afgelopen te zijn met de biologische patenten. Daarnaast is het onacceptabel dat non-gouvernementele organisaties worden gebruikt als dekmantel voor criminele operaties, omdat ze immuniteit hebben voor allerlei soorten vervolging. “We moeten die immuniteit beëindigen”, zei Martin, “want zolang enige immuniteit bestaat, zullen moord en misdaad doorgaan.” Verder vindt hij dat de daders en hun medeplichtigen verantwoordelijkheid moeten afleggen, niemand uitgezonderd. Voor hem is het niet te verteren als medeplichtigen wederom wegkomen met de verontschuldiging dat

“ze slechts hun werk deden”. Diverse sprekers haakten aan bij Martin, onder wie de Amerikaanse intensivist Pierre Kory. Hij adviseerde zijn collega-sprekers hun lezingen te beginnen met het geveulde citaat van Daszak. Hij concentreerde zich in zijn speech op de “oorlog tegen ivermectine”. Volgens Kory is er afdoende wetenschappelijk bewijs dat vroegbehandeling met goedkope middelen als ivermectine, hydroxychloroquine (HCQ) en vitamine D goed kan werken. Maar het patentvrije ivermectine vormde een bedreiging voor een nieuwe markt: er stonden miljarden gegadigden klaar voor de coronavaccins. “Wat zou ivermectine hebben betekend voor de vaccintwijfel als mensen hadden geweten dat het werkte?”, was een vraag die Kory het publiek voorhield. “Daarom werd het buiten de behandelprotocollen gehouden.”

De strijd tegen de vroegbehandeling omvatte ook een aanval op medische dissidenten zoals Kory. Want zonder het te beseffen, begaven zij zich op oorlogsterrein. Voor menig arts betekende dit het einde van hun baan en wetenschappelijke carrière. Eén arts die het hoofd ternaauwernood boven water hield, was de Deense twitterheldin Anastasia Loupis. Zij legde een emotionele getuigenis af. “De meeste dokters hebben de propaganda herhaald”, zei ze. “Terwijl ze in hun eed hebben beloofd patiënten geen schade te doen.”

Aangrijpend was het verhaal dat ze vertelde over het telefoontje dat ze op zekere dag kreeg van haar moeder: “Zij vreesde dat ik een terrorist was geworden en me had aangesloten bij Islamitische Staat.” Haar moeder had haar dochter namelijk aangetroffen op de cover van het grootste roddelblad van Denemarken, met de begeleidende tekst: “Zij is een bedreiging voor Denemarken”. Het greep menige bezoeker naar de keel. Velen herkenden zonder twijfel hun eigen enzame strijd, gevoerd op hun werk en in eigen kring. Want zoals kritische artsen hun banen verloren, raakten ook standvastige burgers werkloos en verspeelden de steun van vrienden en familieleden.

Na Anastasia Loupis was de beurt aan twee Amerikaanse artsen: patholoog Ryan Cole en cardioloog Peter McCullough. Ook zij leden gevoelige verliezen, maar weigerden de strijd te staken. Cole verloor

Fotografie: Ole V. Wagner

Pierre Kory (tweede van links) neemt het woord

zijn laboratorium en McCullough offerde tal van posities op. De laatste kreeg in de wandelgangen de vraag voorgelegd of hij zijn persoonlijke beveiliging wel op orde heeft. Als antwoord wees McCullough met zijn wijsvinger naar de hemel. De organisatoren van de conferentie hadden er trouwens voor gekozen niet alles in handen te leggen van het opperwezen: bij de ingang van het Cultuurcentrum waar de conferentie plaatsvond, werd iedere bezoeker elektronisch gefouilleerd en moesten alle tassen open, zoals op luchthavens.

Ook McCullough haakte in zijn voordracht aan bij de openingslezing van Martin, die naar zijn oordeel “overtuigend bewijs” heeft geleverd voor waarschijnlijk de grootste misdaad uit de geschiedenis. Volgens McCullough wordt het tijd “dat we ons gaan gedragen alsof we ons in een oorlog bevinden”. En dit betekent dat je je moet inzetten voor je overleving en de bescherming van je familie. “Dát is wat je doet in een oorlog. (...) Ik kan je vertellen: covid is erg mild, gemakkelijk te behandelen en te managen. Je moet je leven niet op het spel zetten met nog een

vaccinatie. Dat moet je niet doen. Geen enkele baan is het waard.”

Overtuigend bewijs geleverd van waarschijnlijk de grootste misdaad uit de geschiedenis

McCullough riep op tot het ontwikkelen van moed, wat volgens hem niets anders is dan het vermogen angst te overwinnen. “Dat is de manier waarop we zullen overleven en uiteindelijk zullen zegevieren in deze tijd van grote controverse.” In de lezingen die volgden, werd gemonstreed dat persoonlijke moed allerlei vormen kan aannemen. Het kan bijvoorbeeld tot uiting komen in een kritisch en veelbekeken Youtube-kanaal, zoals de

onvermoeibare Britse verplegingswetenschapper John Campbell dat runt.

De laatste spreker, Lene Gammelgaard, bereikte in 1996 als eerste Scandinavische vrouw de top van de Mount Everest. Ze gebruikte die ervaring voor een laatste boost van hoop voor het publiek, waaronder ook de nodige bezoekers uit het naburige Zweden én een enkele Nederlander. “Wie de Everest wil beklimmen, moet bereid zijn af te zien”, zei ze. Tegelijk gaf ze mee dat het belangrijk is zuinig om te gaan met je reserves. “Want het is morgen niet klaar. We moeten intussen ook gewoon ons leven leiden en voorkomen dat we opbranden.” Ze herinnerde eraan dat het organiseren van deze conferentie twee jaar geleden niet mogelijk zou zijn geweest. “We hadden niet eens de uitnodigingen kunnen versturen. We zijn dus al een heel eind gekomen. Dit is niet meer te stoppen.” ■

► Livestream conferentie: dakil.nl/facts-matter-2023

► David Martin in het Europese Parlement: dakil.nl/martin-ep

David Martin

GENOEG VAN CENSUR?

De censuur neemt toe. Op sociale media mag steeds minder worden gezegd. De reguliere media leggen zichzelf censuur op.

De Andere Krant blijft zich uiten.

Vind je het belangrijk dat ons geluid wordt gehoord?

Vul de bon in op P16. Dank voor de steun!

Abonneren

► deanderekrant.nl/abonnement

► of scan de QR-code

Mis in Des (-informatie)

steekproef (de) [...] 2 (stat.) deelverzameling van de populatie waarop de waarnemingen worden verricht en waarnaar men de gehele populatie beoordeelt.

Deze week lezen we in de mainstream pers dat de Nederlanders ‘misinformatie’ of sociale media zat zijn. “Een grote meerderheid van de Nederlanders wil dat de overheid of de Europese Unie optreedt tegen online desinformatie”, schreef de Völkischer Beobachter, v/h de Volkskrant. Bijna de helft vindt zelfs dat de vrijheid van meningsuiting moet wijken als mensen gevaarlijke informatie delen. Aldus een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau.

Maar wat is desinformatie? En gevaarlijke informatie? Dat vertelt de krant er niet bij. Het lijkt de psychiatrie wel, die voortdurend termen als ‘van normaal afwijkend’ gebruikt, maar nergens definieert wat normaal nu eigenlijk is.

Ik zou zeggen dat desinformatie informatie is die bewust misleidend is. Want opa Gerritsen, die heeft gehoord dat mevrouw Blok van een vierling is bevallen en dat op Facebook post, deelt

geen desinformatie alleen omdat mevrouw Blok van de vliering is gevallen is. Opa Gerritsen is gewoon hardhorend. Wel desinformatie is, bijvoorbeeld, dat een krant zegt dat de coronavaccins goed getest en veilig zijn. Want dat is bewijsbaar onjuist. Of geloven blaadjes als AD en VK dat werkelijk? In dat geval zouden ze dat moeten kunnen onderbouwen met gedegen onderzoek en cijfers. Wat ze niet kunnen, hetgeen betekent dat ze desinformatie verspreiden.

Overigens wordt dikwijls het woord misinformatie gebruikt. Dit is incorrect Nederlands. Misinformatie is een anglicisme (misinformation). Wel zouden we een wedstrijd onder journalistes kunnen organiseren, *Mis Informatie*. Deelname alleen voor vrouwen, geen omgebouwde kerels, en natuurlijk wordt die trofee glansrijk gewonnen door een journaliste van De Andere Krant.

Verspreiden dat de coronavaccins goed getest en veilig zijn, is niet alleen desinformatie maar tevens gevaarlijke informatie, want een heleboel mensen hebben die leugen geloofd, met een gigantische

oversterfte en ongekend lichamelijk letsel als gevolg. Of kan informatie niet gevaarlijk zijn? Is informatie altijd neutraal en is het de verantwoordelijkheid van de informatieconsument om te onderzoeken of de informatie die hij consumeert al dan niet gevaarlijk is? Als de *Knutselcourant* bijvoorbeeld schrijft dat het een enorme kick geeft om de stroomdraad uit je schemerlamp te rukken, het schakelaarje op ‘aan’ te zetten en de ontblote draden tegen je tong of een nog gevoeligere lichaamsdeel te duwen, is dat dan gevaarlijke informatie? Of ben je gewoon een idioot als je dat doet?

Saillant detail is dat de verstandige mens kan filosoferen over wat des- en gevaarlijke informatie is tot hij pericarditis krijgt, maar dat de über-regering in Brussel heeft verordonneerd dat het verspreiden ervan beboet kan worden of zelfs bestraft met maximaal twee jaar gevangenisstraf. Dankzij die vierling gaat opa Gerritsen dus de bak in. (“Wat zeg je? Krijg ik gebak?”)

Mijn eerste reactie op het SCP-onderzoek was dat de mainstreammedia het

WILLEM FREDERIK ERNÉ

Wel zouden we een wedstrijd onder journalistes kunnen organiseren, *Miss Informatie*

zo hadden geboetseerd dat het hun narratief versterkte. Mis! Het is werkelijk zo dat een meerderheid van de ondervraagden vindt dat mensen die gevaarlijke informatie delen geen recht op vrijheid van meningsuiting hebben. En het SCP is grondig te werk gegaan. Er werden 2937 mensen uitgenodigd om als panel te fungeren, waarmee op 9 en 11 mei 2023 vier groepsgesprekken zijn gevoerd. ‘Uit het panel is een gestratificeerde steekproef getrokken waarbij geselecteerd is op woonplaats en spreiding is aangebracht naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. (...) In totaal hebben 32 mensen deelgenomen aan de gesprekken. (...)’ Aldus de onderzoeksverantwoording van het rapport.

32? Jawel. Tweeëndertig. En van die tweeëndertig was een kleine meerderheid van mening dat bla, bla, bla.

Jongens en meisjes (meer smaken hebben we niet) van de mainstreammedia en het SCP: zet alsjeblieft gauw die stroomdraden op je tong of je edele delen, gestratificeerd of niet. Dan komen jullie misschien bij zinnen. ■

COLOFON

De Andere Krant
deanderekrant.nl/overons

Hoofdredacteur
Karel Beckman

Aan deze editie werkten mee

Anja Veerman
Ad Nuis
Arjen Pasma
Arthur van Amerongen
Belinda van Doorn
Danielle van Wallinga
Dédé Romswinkel
Djamila Lepair
Eric van de Beek
Frank Ho
Hugo Koelemeijer
Ido Dijkstra
James Counihan
Jeroen Arents
Jesse Braun
Joe Dijkhuis
Joris Baas
Lauran Blommers
Lietje Perizonius
Madeleine Klinkhamer
Marion de Backer
Marjolein Jansen
Markus vdf Kamphuis

Nikko Norte
Peter Baeten
Pieter Stuurman
Sander Compagner
Sander Viddeleer
Saskia Frederiks
Saskia van Orly
Sietske Bergsma
Toine de Graaf
Toine Rongen
Ton Verheijen
Wilfred Klap
Willem Frederik Erné
Wouter Meijs
Yasmin Verschure

Abonneren
deanderekrant.nl/abonnement

Vragen over bezorging
klientenservice@aboland.nl

Verkooppunten
deanderekrant.nl/verkooppunten

Bestellen
deanderekrant.nl/bestellen

Inhoud van deze krant:
© De Andere Krant

Neem een abonnement

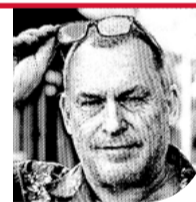
► Vul het formulier in en stuur het op:

► **Per e-mail:** Maak een duidelijk leesbare scan of foto en stuur deze naar: abonnement@deanderekrant.nl

► **Per post:** De Andere Krant
Antwoordnummer 98192
1000 VA Amsterdam
(postzegel niet nodig)

ARTHUR VAN AMERONGEN

Geen gelul, bier van Krull

Bij het zien van de naam Crul krijg ik merkwaardige associaties. In een vorig leven had ik wortel geschoten in café Krull, aan het Sarphatipark in Amsterdam. De vader van Ruud Gullit behoorde tot het meubilair van die topkroeg.

George was een schat van een man die - net als ik - hield van een slokkie op zijn tijd. Hij gaf het vak *Verkoopbevordering* op de Handelsschool in Amsterdam en had nog lesgegeven aan Corretje Heuckeroth alias Gordon, voordat die met onderbreken op de Dappermarkt ging staan.

Van George hoorde ik dat zijn zoon eigenlijk Rudi Dil heette, maar om flauwe Gordonesque grapjes in de kleedkamer te voorkomen, had zoonlief voor de artiestennaam Ruud Gullit gekozen.

Als George het glas hief, riep hij steevast: "Geen gelul, bier van Krull". Die slogan had de ouwe Gullit vermoedelijk geleend, want in Den Haag had je vroeger Maison Krul, aan het Noordeinde. De Oranjes waren er kind aan huis en de zoetigheden van de hofleverancier werden dan ook taartjes genoemd. Gebakjes was een vulgair woord, dat alleen door het plebs werd gebruikt. Heel proletarisch Den Haag zei dus: geen gelul, gebak van Krul.

In het Parool, alias de Halsemabode, zag ik ineens de naam Maurice Crul opduiken. En ja, toen was ik natuurlijk helemaal getriggerd. Crul bleek hoogleraar onderwijs en diversiteit aan de Vrije Universiteit te zijn. Ik wist genoeg. De VU, ooit een bolwerk van gereformeerde boerenkinkels en bronstige bakvissen uit de negorij des lands, is tegenwoordig woke. Abraham Kuyper, de oprichter van de VU, draait zich om in zijn graf als hij hoort dat zijn levenswerk tegenwoordig *diversity officers* in dienst heeft die moeten controleren of

er wel genoeg pluche knuffels tegen de tentamenstress in de *safe space* liggen en of mannen en de vrouwen wel gescheiden bidden in de mohammedaanse 'stilteruimte'.

Socioloog Crul was er na diepgravend onderzoek achter gekomen dat alleen in Amsterdam-Zuid 'witte Nederlanders' nog een duidelijke meerderheid vormen: "Tot nog toe was het uitgangspunt van de integratie dat de nieuwkomers zich die-

Gebakjes was een vulgair woord, dat alleen door het plebs werd gebruikt

nen aan te passen aan de oorspronkelijke bewoners. In de superdiverse stad is dat een achterhaald idee."

Nou heb ik toevallig sociologie als bijvak gedaan en ik vond de werken van Émile Durkheim en vooral *Die protestantische Ethik und der Geist des Kapitalismus* van Max Weber bijzonder verheffend. Geïnspireerd door Weber heb ik toen een paper geschreven over het feit dat er van de 1,5 miljard mohammedanen wereldwijd slechts 3 een echte Nobelprijs wisten te winnen, terwijl bijna een kwart van de in totaal 1000 gelauwerden Joods is. Ik stak

maanden werk in het onderzoek, terwijl ene Jos uit Varsseveld in de Achterhoek een weekeinde naar zijn geboortedorp was afgereisd, 40 meter bier naar binnen klokte en daar een sociologische paper over schreef, getiteld: *Met melk meer mans, met bier meer sjans*. Toen wist ik dat de sociologie verworden was tot een fopstudie.

Maurice Crul is ongetwijfeld goed bevriend met de tot mohammedaan gemaakte Jeroen Schilder. Die pipo is de huissocioloog van NIDA, een eng muzelmannenclubje in Rotterdam dat gelukkig op sterven na dood is. Schilder schreef: "Wie is eigenlijk de 'nieuwkomer'? Wie moet zich 'aanpassen' aan wie? Een omslag is gaande. De opkomst van het rechts-populisme in de afgelopen 15 jaar is als een laatste stuiptrekking van een achterhaalde kijk op de samenleving. Kwestie van tijd en emancipatiestrijd. Echt."

Schilder is net als Crul een fopwetenschapper. Crul gaat nu in opdracht van het politiebureau van Pyongyang aan de Amstel vier jaar onderzoek doen in de Bijlmermeer. Ik geef u vast de conclusie: in Amsterdam-Zuidoost vormen Nederlanders van kleur een duidelijke meerderheid en ze drinken graag Fernandes. De ouwe Gullit zou zeggen: "Wat een gelul komt er uit die Crul. Zet mij twee bier, brada!" ■

Arthur van Amerongen is auteur van onder meer *De boze blanke man*, *Dwarsdenker des vaderlands*, *De toestand in de wereld door mr. G.H.B. Hiltermann*, *Safari Eurabia*, *Brussel Eurabia*, *De vette van Amerongen*, *De wijngids voor de Algarve en de Alentejo*, *Saudades*, *Op reis door de Algarve met Arthur van Amerongen*.

► Kies je abonnement:

- Jaarabonnement, 52 nummers:**
 €130 per jaar of €12 per maand
Halfjaarabonnement, 26 nummers:
 €80 per half jaar of €14 per maand
 Proefabonnement: 6 nummers voor €20

Je gegevens

Velden met een ► zijn verplicht

► Mevrouw / Meneer

► **Naam:**

► **Geboortedatum:**|.....|.....

► **Adres:**

► **Land*:**

► **Telefoon:**

► **E-mail:**

*) Buiten Nederland en België zijn de verzendkosten hoger. Je krijgt hierover bericht.

Betaalwijze

► Gewenste betaalwijze aankruisen

Ik ga akkoord met een automatische incasso voor het totaalbedrag van het gekozen abonnement, van het volgende bankrekeningnummer (IBAN):

► **IBAN:**

► **Ten name van:**

of:

Ik ga akkoord met het totaalbedrag voor het gekozen abonnement. Stuur me een factuur die ik per direct zal voldoen.

► **Handtekening:**

Auteur en bewustwordingscoach Yasmin Verschure verbleef vijf winters bij vluchtelingen en zag alle kampen in Griekenland. Over het gezicht achter de vluchting schreef zij een boek. Deze zomer bezocht zij het asielzoekerscentrum in Ter Apel. Nog steeds ziet zij de vooroordelen en de angst voor deze onbekenden, tot zij bekend worden. Acceptatie met een open hart, pleit Yasmin, leidt tot een wereld van verschil.

Fotografie: Robin Utrecht | ANP

De vluchteling - ramp of mogelijkheid

Yasmin Verschure

In Westerwolde – vlakbij Ter Apel – vonden nog geen 500 jaar geleden op grote schaal heksenverbrandingen plaats. Het is een rode draad in onze geschiedenis: vanuit angst en onwetendheid zoeken we een zondebok voor situaties die we niet in de hand hebben en niet kunnen verklaren. Op dit moment projecteren we onze onvrede met de huidige situatie op de vluchtelingen. Omdat ik wil weten hoe het in AZC Ter Apel is, ga ik er een kijkje nemen.

Het opvangcentrum ligt buiten het dorp en biedt plaats aan 2.000 vluchtelingen. Iedereen die asiel zoekt, moet zich hier melden bij de IND. Vanuit het COL – Centrale Ontvangst Locatie – worden zij naar andere plaatsen gebracht of begeleid door het COA – Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. De veiligelanders – in de volksmond ook wel gelukzoekers genoemd die komen uit landen die Nederland als veilig bestempelt – verblijven in een apart gedeelte en krijgen een versnelde asielprocedure. Vorig jaar zomer kon Ter Apel de hoeveelheid vluchtelingen niet aan en leefden er zo'n 700 mensen in tenten buiten het centrum. Deze situatie is godzijdank achter de rug.

In het centrum gebeurt iets ongebruikelijks. We krijgen een twee uur durende rondleiding en ik ontmoet prachtige mensen. De sfeer voelt vele

malen beter dan buiten de hekken. Alles is tot in de puntjes verzorgd. Dat is even iets anders dan wat ik heb gezien in Griekenland. Aan kind en volwassene is gedacht. Je kunt er spelen, de schoolbanken in of zelfs werken op het eigen terrein of daarbuiten. Maar er is ook die andere kant, die van de veiligelanders. Het zijn veelal mensen uit Noord-Afrika die ik me ook herinner van Lesbos.

Zij beproeven hun geluk door heel Europa, omdat ze nergens welkom zijn. Ze opsluiten en straffen heeft alleen nog nooit gewerkt. Ze de straat

vergeten wat zij moesten achterlaten. Om de pijn niet te voelen dat ze niet welkom zijn, niet gezien worden. Zolang we daar niet naar willen kijken en er iets mee doen, zullen deze problemen blijven bestaan.

We spreken de vluchtelingen aan en ontdekken opnieuw dat zij gewone mensen zijn, net als jij en ik. In hun land woedt oorlog, of de armoede was zo bitter dat er voor hen niet veel anders overbleef dan hun geluk elders te beproeven. Gingen wij daarom in het verleden niet naar Australië, Nieuw-Zeeland of Canada? Wat is het

land of Italië, om een beetje begrip te krijgen voor het onmenselijke van hun situatie. Niemand van ons zou dit verdragen. Terwijl alleenstaande mannen dit jaren moeten verduren. Geen wonder dat ze af en toe op de vuist gaan. Zou ik ook doen. Maar wanneer deze mannen Oekraïners zijn, gaan plots alle grenzen open. In no-time hebben zij onderdak en werk. Het is overduidelijk dat we met verschillende maten meten.

Vluchtelingen zijn ons gegeven als een mogelijkheid. Je kunt ze in je hart sluiten of buitensluiten. Het resultaat is een wereld van verschil. Ze zijn daar in Ter Apel. Ze brengen levendigheid en kleur in een statige omgeving. Ik zie wat weinigen kunnen zien, dat een groot deel van de bevolking zich opent naarmate het ongekende meer gekend wordt. Ongepland en ongemerkt vindt er integratie plaats. Ik zie het geduld van de vrouw achter de kassa als ze een broer en een zus uit Syrië alle ruimte geeft, ook al staan er mensen te wachten.

Wij zijn de wereld. Wij creëren onze eigen werkelijkheid. Alles wat we niet willen, waartegen we vechten, waar we bang voor zijn, manifesteren we in de buitenwereld en dit wordt onze zichtbare werkelijkheid. Naarmate we ons hart openen, verdwijnt onze angst voor verlies. We oordelen minder en onze waarneming verandert.

Maar geloof niets van wat ik zeg. Wees een onderzoeker. Stap naar een vluchteling. Kijk hem in de ogen

en zie hoe hij openbreekt, omdat hij gezien wordt. Dat is het verlangen in ieder mens. Dat is het begin van heilheid. Heelheid in jou en heelheid in de ander. De wereld is van iedereen. Wij hebben nergens recht op. We zijn mateloos bevoorrecht.

Vandaag zijn zij op de vlucht – morgen kun jij dat zijn. Wij vluchten voor onszelf. Omdat we niet stil durven te zijn. Niet durven te voelen WIE of beter gezegd WAT we zijn. Omdat we niet willen weten dat er geen verschil is tussen ik en jij. Niet willen weten dat we niet beter, maar ook niet slechter zijn dan wie dan ook. Naarmate mijn hart zich opent, komt mijn ware natuur meer naar boven. Ik ervaar vrede en vreugde in mijzelf en kan ieder mens zien in zijn ware essentie. We zijn allemaal onderweg. Niemand uitgezonderd. Het is de weg die we bewandelen van weten en wijsheid, naar het ontrafelen van onszelf, naar wakker worden om in alle naaktheid en in volle glorie weer tevoorschijn te komen als de godheid zoals het universum ons heeft bedoeld. Door onszelf te ontvouwen leggen wij het fundament voor een nieuwe wereld, waarin plaats is voor iedereen. Ogenschijnlijk is er niets veranderd. Tegelijkertijd is er niets meer hetzelfde. ■

Wil je meer weten lees dan mijn boek 'Volk van mijn VOLK' of kijk de filmpjes onder vluchtelingen op mijn YouTube kanaal. [yasminverschure.nl](https://www.yasminverschure.nl)

“Naarmate we ons hart openen, verdwijnt onze angst voor verlies. Onze waarneming verandert.”

opgooien is geen oplossing. Vraag me niet wat dan wel werkt. Dat zullen we mogen uitvinden door met deze mensen in contact te treden en hen te behandelen zoals wij zelf behandeld willen worden. In ieder mens schuilt een smetteloze ziel. En ja, er zijn problemen, maar er is altijd een oorzaak waarom iemand ontspoord. De kampbewoners die vluchten in alcohol of drugs doen dit vaak om de rauwe werkelijkheid te ontvluchten en te

toch dat we geneigd zijn de negatieve kant te belichten, terwijl meer dan 95 procent van de vluchtelingen zich keurig gedraagt. Dat is niet anders dan onder onze eigen mensen. Dus petje af voor hen! We hebben elkaar nodig.

Vluchtelingen zorgen voor werkgelegenheid, dragen bij aan onze economie en kunnen de gaten in de arbeidsmarkt opvullen. We zouden eens een dagje moeten ruilen, bijvoorbeeld in een kamp in Grieken-

Interview Rob Muntz
“What the fuck! Niks kan en mag meer” ▶ 18

De Andere Agenda ▶ 20

Het geheim van de Westfriese Koffie ▶ 22

NEDERLANDS BERUCHTSTE TREITER-INTERVIEWER ROB MUNTZ OVER DE WOKE-WAANZIN

“What the fuck! Niks kan en mag meer”

MIFOTOGRAFIE

“IK WIL NIETS MEER MET DE MEDIA VAN DOEN HEBBEN. DAAROM VERKOOP IK AL JAREN TUINMEUBELEN.”

Jarenlang maakte hij als ‘treiter-interviewer’ furore bij de VPRO. Zijn controversiële optreden als Adolf Hitler in Wenen maakte hem in 2008 in een klap ‘wereldberoemd’ in Nederland. Het kostte hem wel zijn baan bij de omroep. Inmiddels is hij internetondernemer in tuinmeubelen en ‘ontjournalistiek’. “Reguliere televisie kijk ik al jaren niet meer”, zegt hij. De programma’s die hij zou willen maken zijn sowieso niet meer mogelijk tegenwoordig. “Niks kan en mag meer.” Toch is hij bezig met een comeback: hij werkt aan een podcast-serie over het zwarte jongetje Toto, het adoptiebroertje van de jonge prins Bernhard, in wiens mysterieuze leven hij zich inmiddels ruim een half jaar heeft verdiept.

Toine Rongen

Aan de keukentafel in zijn huis in Zaandam verhaalt Rob Muntz (60) openhartig over zijn ruim twintigjarige radio- en televisiecarrière. “Ik ben uitgekotst bij VPRO, AT5, NPS, RVU, LLINK.” Hij grijnst als een topsporter die zijn erelijst opsomt. “Ik maakte voor Café Weltschmerz ook een programma, maar Max von Kreyfelt (*de directeur, red.*) wilde dat ik gratis voor zijn kanaaltje aan de slag ging. Doe!”

Voor de RVU Radio maakte hij in 2003 en 2004 met Arthur van Amerongen *de Inburger King*, een hilarische serie over de multiculturele samenleving waarmee hij de Zilveren Nipkowschijf won. In 2005 hield hij met Jan Paul de Wint diepte-interviews met atheïstische wetenschappers voor de RVU-serie *God bestaat niet*. Spraakmakend waren zijn items in de VPRO-serie *Waskracht!*, met name die waarin hij Willibrord Frequin en Emile Ratelband met hun eigen gedrag treiterde door hun typische gedrag te spiegelen. “Emile Ratelband gaf me een knietje en wilde met mij op de vuist. Ratelband, jonge, jonge, jaren geleden belde hij me op, of ik Kerstmis wilde komen vieren, Mister Tsjakka voelde zich eenzaam en wilde het goed maken, hahal! Koffie?”

Wat zijn de hoogtepunten uit je oeuvre? “Hitler in Wenen, in 2008”, zegt hij direct. Velen zullen het zich nog herinneren. Muntz trok verkleed als Hitler door de Oostenrijkse hoofdstad. Op zijn rug droeg hij een gasfles met het opschrift Zyklon-B. Hij blies daarmee ballonnetjes op met de tekst ‘Stieg Haider’. Na de uitzending ontstond een enorm tumult. Ook bij de VPRO, die besloot hem geen programma meer te geven. De aflevering stemt hem trots. “Het was superactueel. De neonazi en verkapte homo Jörg Haider had net een grote verkiezingszege behaald en zorgde daarmee wereldwijd voor een schok. Twee dagen later waren we met onze televisieploeg in het centrum van Wenen aan het filmen. Enkele dagen later kwam het op de buis. Ik weet nog hoe snel we werkten. We wisten dat het een knaller zou kunnen worden maar dan moest het wel zo snel mogelijk worden uitgezonden.”

“Nog trotser ben ik op de TV-domeine, daarin speelde ik een Nederlandse predikant die in Texas allerlei evangelische locaties bezocht. Ik vroeg geïnterviewden of ze mijn zogenaamde publiek in het Nederlands wilde toespreken en dan liet ik ze ‘godverdomme’ en andere godslasterlijke dingen zeggen.”

Waarom ben je daar zo trots op?

“Door de tijdloosheid ervan. Toen we het opnamen, was de wereld in de ban van de geloofsidiotie. Omdat zulke halvegaren vandaag de dag nog met bosjes rondlopen, blijft het actueel. We wilden laten zien dat leiders, politici, goeroes, met hun gedrag anderen dusdanig in vervoering brengen

dat zij doen wat hij of zij wil. Dat was sowieso een leidend thema in mijn werk. Naast het feit dat ik graag in de belangstelling sta en met goede shock-televisie à la Michael Moore financieel lekker hoopte binnen te lopen, wilde ik de kijker vooral met ongemakkelijke waarheden wakker schudden. Meestal hoorde ik: ‘Waar haal jij het gore lef vandaan?’”

Waarom zien we dergelijke programma’s niet meer?

“Vanwege de woke-waanzin. Niks kan en mag meer. Op feestjes kun je niks meer zeggen, man, man. Grappen over neuken? No way. Mijn dochter woont in het Utrechtse Groenlinkse studentenleven. Daar is dat transgendergebeuren helemaal ‘hot’. Mijn dochter is gay en bevriend met een biologische man die in transitie is. Je mag er niks over zeggen, want dan zijn de poppen aan het dansen. Het zit zo in die generatie vastgebakken. Je moet kunnen zijn wie je voelt, alles kan en mag. Een Hij, een Zij, een Het, een Uber S, een Ich, een Queer, een Q, mijn dochter kent ze alle 48 of 84 uit haar hoofd, pop, pop, pop, pop, het leeft enorm onder die tere woke-ziel-tjes. Mocht iemand in deze gekte het lef hebben hierover programma’s te maken dan wordt het gegarandeerd direct van de buis verwijderd. ‘Zo ga je niet met mensen om,’ hoor ik de studiobazen al roepen.

die hele beugelmaffia lulde niemand. Die man is inmiddels multimiljonair. Het establishment opereert precies hetzelfde. Zowat de hele wereld is binnen drie maanden ingespoten met een middel wat helemaal niet uitgebreid is uitgetest. Pfizer sponsoorde maandenlang een populair BNR-programma. Wekenlang ramde een Pfizer-dokter de angst erin: vaccineren, vaccineren, anders word je ziek, ga je dood en weet je wie daar intrapte? Ik!”

“Dat eindertijden-gevoel geeft de VPRO me ook. Ooit baanbrekend. Het is niets meer.”

Echt?

“Ja, ik wilde naar mijn maatje Arthur van Amerongen in Portugal. Ook moest ik naar Dubai. Had ik maar zo’n illegaal neprikje van 150 euro genomen, zeg ik nu. Ik heb gelukkig nergens last van, voel me eigenlijk kiplekker, maar ik zie en hoor om me heen zoveel mensen met

moslima Wassima Kahn, een juriste met diversiteit en inclusie als speerpunten. Daarmee haal je niet de oude vrije VPRO binnen, maar de vijfde colonne van de islam verdomme. De waanzin komt trouwens uit alle hoeken en gaten hoor. Donald Trump? Een idioot. Maar dan Joe Biden? Die slaat alles? What the fuck! De laatste keer stemde ik op de BBB. Ik stem altijd anti, niet, niet, nooit, never nooit op PvdA, Groenlinks, D66, Volt en al die shit.”

Met je tomeloze energie zou je juist nu weer iets in de journalistiek moeten doen? Een comeback?

“Ik ben al ruim een half jaar bezig met een podcast over Toto, het Tanzaniaanse speelkameraadje van Prins Bernhard in zijn Duitse jeugd. In het Duitse dorpje waar hij vanaf zijn 6e bij Bernhards familie opgroeide, deelde hij met vele vrouwen het bed. Hij moet dan ook nazaaten hebben. Bernhards familie wilde in elk geval van hem af en stuurde hem naar Engeland. Vanaf zijn 18e is niets meer van hem bekend en dat triggert me. Hij vertegenwoordigt de laatste stuip trekking van de slavernij. Het zet me ook aan het denken over het museum van de slavernij dat er maar niet komt en zelfs aan de opkomst en het plotsklapse vertrek van Sylvana Simons.”

“Wat vooral deprimeert, is dat continue gelieg en het louter van een kant van de medaille belichten van het nieuws”

prikschade. En dan, drie dagen na de pandemie, oorlog! What the fuck! Hetzelfde verhaal. Angst, angst, de Russen komen! Ik ken de voorgeschiedenis met de Minsk-akkoorden, dat er raketten zijn opgesteld in voormalige Warschaupact landen. Het Westen heeft de oorlog uitgelokt, hoor ik dan, maar waarom trapte Poetin daar dan zo in? Zoveel vragen. Man, man. Bij dat bliksembezoek van Zelensky aan Nederland zegt Rutte namens ons volk: ‘Jouw oorlog is onze oorlog!’ Laatst gaf hij Oekraïne F-16’s. What the fuck!? Straks staat Poetin zo met de rug tegen de muur, dat hij denkt: ‘Ik gooi een atoombom op Rotterdam, de grootste haven van Europa, in dat kloteland dat Oekraïne vliegtuigen schonk’. Ja, die angst voel ik steeds meer.”

“Dat eindertijden-gevoel geeft de VPRO me ook. Ooit baanbrekend met Ischa Meijer, Wim T. Schippers, Wim de Bie, Kees van Kooten, noem ze maar op. Het is niets meer, helemaal niets. Maanden geleden zag ik bij toeval de dagelijkse talkshow van een zekere Nadia voorbijkomen, een soort Rondom 10. Het trok 200.000 kijkers, he-le-maal niets. Vroeger werkte ik als redacteur bij de talkshow van Catharine Keyl. Nou, honderd keer beter dan Nadia met die vreselijke bange genuanceerde mensen in de studio. Verzin iets nieuws, zou ik zeggen.”

Hoe verklaar je die armoede?

“Tja, kijk, dit is de VPRO-gids van maanden terug. Hierin stellen potentiële leden van de Raad van Toezicht zich voor. Onder wie de hoofdhoek-dragende 36-jarige

Stel! Geld en censuur is geen probleem, wat zou je doen?

“Als een rare treiterende gek Biden, Poetin en Zelensky opjuten nog meer kinderen af te slachten, haha. Dat is namelijk goed voor het nageslacht, voor Moeder Aarde, voor het klimaat en natuurlijk voor de economie. Ik zou ze in elk geval nooit serieus interviewen. Dan verzandt het namelijk direct in propaganda, in gespin. Daarom kijk ik al jaren geen televisie meer. Laatst, na het Netflixen, kwam ik bij toeval bij het NOS Journaal terecht. Een vrouw sprak me toe als een meisje van 2-mavo. Ik ben verdomme toch geen kleuter? Wat vooral deprimeert, is dat continue gelieg en het louter van een kant van de medaille belichten van het nieuws.”

Hoe komt dat volgens jou?

“Daarover wil ik zelfs niet meer denken. Ik wil sowieso niets meer met die mediawereld van doen hebben. Vluchten kan niet, maar ik verwacht van die waanzin het minste last te hebben als ik me financieel onafhankelijk heb gewerkt. Daarom verkoop ik al jaren tuinmeubelen. Daarvoor had ik een webwinkel met 50 medewerkers met een jaaromzet van 28 miljoen, die onder meer vanwege de belofte van gratis retourneren failliet ging. Ik voel me, hoe dan ook, meer ondernemer dan journalist. What the fuck! Het is al te laat, ik moet naar de zaak. Doe!!!”

De **Andere** Agenda

VOOR HET NIEUWE SAMEN LEVEN

Maite Wetters helpt je zien wie je werkelijk bent

Traumatische gebeurtenissen in jouw leven, stress, spanning en onverwerkte emoties kunnen zich opslaan in je lichaam. Waar energie niet stroomt, ervaar je blokkades die op hun beurt ziekte, klachten en vervelende onverklaarbare symptomen kunnen veroorzaken. Maite Wetters ervaardt dit in haar eigen leven en kwam er zelf bovenop toen ze leerde luisteren naar haar lichaam.

“Mijn visie is dat we vaak zelf onze grootste hindernis zijn, omdat wij geconditioneerd zijn om onszelf klein(er) te maken. Als kind leerde je misschien dat je in moest houden, niet boos mocht zijn of dat expressie en jezelf ZIJN geen liefde en verbinding opleverde. In mijn trainingen neem ik je mee op reis door de lagen van groot en klein trauma, belemmerende overtuigingen en blokkades in jouw lichaam, om ze vervolgens laag voor laag los te laten.”

Tijdens de vierdaagse live training *Li-chamsgerichte Fundamentals* leert Maite jou hoe jij je lichaam ontaardt, blokkades loslaat en emoties kunt verwerken en vervullen voor ruimte en ontspanning. De training is uniek, in groepsverband

en leert je verschillende effectieve technieken als TRE, *self de-armouring*, ademwerk, de Sedona-methode en stembevrijding. Voor iedereen die zichzelf beter wil leren kennen en zijn/haar bewustzijn wil verhogen.

- **Monnickendam** ► 5 t/m 8 oktober, elke dag van 10:00 – 17:00 (inclusief lunch), vanaf € 550
- **Voor lezers van De Andere Krant** geldt een korting van € 50 met kortingscode: DEANDEREKRANT
- **Meer informatie en aanmelden:** maitewetters.com/lijchaamsgerichte-fundamentals

Hart voor onze kinderen

Deze manifestatie biedt een podium voor een diversiteit aan mensen die belangrijke topics aankaarten, waaronder 'de rechten van het Kind'. Ook gezondheid, welzijn en andere, in deze bijzondere tijd relevante, topics worden aangekaart. Op 20 november 2023 vindt in België de dag van de rechten van het Kind plaats en juist daarom wil de organisatie in de aanloop naar deze dag de kinderen centraal stellen. De kinderen die erbij zijn, is er een leuk speelplein in het Citadelpark en voorziet de organisatie een kleine attentie.

- **Gent** ► 23 september
- 15:00 – 16:30 ► **Gratis**
- **Meer info:** hartvooronzekinderen.com

432Hz Beach vibes

Het leven mag je in overvloed vieren, maar daar hoort wel de juiste frequentie bij, namelijk 432Hz volgens de organisatie van deze dag, Manifestatiekracht. 432hz is de natuurlijke frequentie van het universum en brengt ons volgens hen kalmte, harmonie, opent ons hart, verdient ons bewustzijn en opent onze pijnappelklier. Kortom een helende werking voor heel ons zijn. De 432Hz frequentie zal tot uiting komen in een Deep Progressive Trance en Psychedelic Trance dj-set door dj Cosmic-Alpha.

- **Waneperveen** ► 23 september
- 14:00 – 22:00 ► € 29,29/33,33
- manifestatiekracht.nu/shop

Nationale burendag

Burendag is een initiatief van Douwe Egberts en het Oranje Fonds en wordt ieder jaar op de vierde zaterdag in september gevierd. Het is een dag waarop de buurt gezellig samenkomt en waarbij veel mensen iets goeds doen voor elkaar en de buurt. Want goede burens doen ertoe. Burendag is ontstaan vanuit de gedachte dat buurten gezellig, socialer en veiliger worden als burens elkaar kennen. Het maakt het gemakkelijker om buurtgenoten te leren kennen die je normaal niet zo snel spreekt en kennis en ervaringen uit te wisselen.

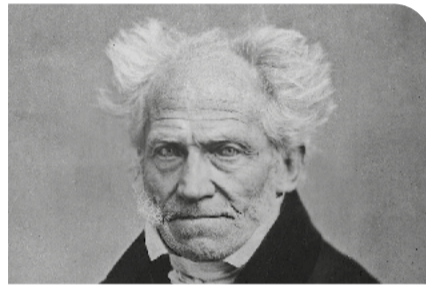

- **Heel Nederland** ► 23 september
- **Gratis**
- oranjefonds.nl/burendag

► Heb je tips? Mail naar: agenda@deanderekrant.nl

Lezing 'Schopenhauer als Christen'

Joris van Rossum is bioloog, filosoof en publiceerde recentelijk *De weg terug, Schopenhauer voor een dolende wereld*, waarin hij de huidige tijd analyseert door de ogen van de 19e eeuwse filosoof Arthur Schopenhauer. In deze lezing gaat hij de verhouding van Schopenhauer tot het christelijk geloof bespreken en zal hij aan de hand van zijn boek ingaan op de gevolgen van het verlies van deze religie voor het Westen.

- **Amsterdam** ► 16 september
- vanaf 13:00 ► € 7,50
- sint-nicolaas-academie.nl
- jvanrossum.com

(On)Vrede, en nu?

Een sterke democratie is belangrijk voor duurzame vrede. In Nederland is er geen oorlog, maar kunnen we spreken van vrede? Experts merken steeds meer onvrede in onze samenleving en zien: onze democratie staat onder druk. Maar hoe werk je aan vrede in een land dat denkt alles op orde te hebben? Vredesorganisatie PAX nodigt je van harte uit hierover mee te praten tijdens deze bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger, onderdeel van de Vredesweek, met activiteiten door heel Nederland.

- **Amsterdam** ► 22 september
- vanaf 20:00 ► **Gratis (reserveren wel handig)**
- paxvoorvrede.nl/vredesweek

Feest van verbinding

Verbinden en elkaar leren kennen is sinds mensenheugenis een reden voor muziek, dans, eten en drinken. De vriendenkers van Bosvreugd Cultuurbos nodigen daarom jou en je metgezellen uit als groep, club, vereniging, initiatief, kerkgenootschap, nieuwe media, waarheidsstrijders, kortom katrekkers om een megafeest neer te zetten. Op de “mooiste plek in Tilburg”, midden in de bossen is een vreugdevol samenzijn. Met marktkramen, bourgondische en Brabantse lekkernijen, horeca met 'oude prijsjes', een kinderfeestijn, live muziek, dans & dj's.

- **Tilburg** ► 17 september
- 13:00 – 23:00 ► **Gratis (consumpties contant betalen)**
- dakl.nl/feest-van-verbinding

Manifestatie Prinsjesdag

Op Prinsjesdag 2022 werd er tijdens de traditionele presentatie van de nationale begroting grootschalig gedemonstreerd. Via verschillende kanalen wordt opgeroepen deze actie dit jaar te herhalen. “We doen het opnieuw, het liefst nog grootser”, vertelt Michel Reijinga, voorman van Nederland in Verzet en Samen voor Nederland.

De oproep is deze dag vrij te nemen, met omgekeerde vlaggen naar Den Haag te komen, in beeld van de camera's te staan en de langsrijdende koets de rug toe te keren. Reijinga geeft toe dat er momenteel weinig meer gedemonstreerd wordt, maar verwacht toch een hoge opkomst. “Ik ga ervan uit dat iedereen die er vorig jaar was er weer zal zijn, aangevuld met de mensen die er niet waren en daar spijt van hebben. Dit was een van de weinige demonstraties waarop we zo duidelijk zichtbaar waren, ook op internationale media.”

Om 13:00 uur vertrekt de koets met Willem-Alexander en Maxima van paleis Noordeinde en rijdt over de Lange Voorhout naar de Koninklijke Schouwburg. Na het voorlezen van de Troonrede volgt dezelfde route weer terug met aanvullend, rond 15:00 uur, de balkonscene.

- **Den Haag** ► 19 september
- **Gratis**

Verder vooruit in de tijd

Lezing Oekraïne:
Ab Gietelink

- 26 september ► **Tilburg**
- bosvreugd.nl/programma.php

Balance breathing
ademworkshop

- 8 oktober ► **Sittard**
- dakl.nl/ademworkshop

Driedaags seminar 'Leer denken'

- 20 – 22 oktober ► **Ulvenhout**
- dakl.nl/seminar-leer-denken

LEESTIP

9/11 – De andere waarheid deel I en II

Zijn de aanslagen op de Twin Towers van 11 september 2001 een zogenaamde 'False Flag'-operatie geweest? Vanaf het eerste moment na de aanslagen wordt er, vooral in Amerika, openlijk getwijfeld of deze aanslagen wel het werk zijn geweest van Arabische terroristen. Nu, meer dan twintig jaar later, worden de feiten in detail uiteengezet door auteur Dik Kok.

Er wordt uitleg gegeven over waarom er zoveel twijfels zijn over wie deze aanslagen hebben uitgevoerd. Daarnaast wordt aan de hand van de vele 'ongemakkelijke feiten' een analyse gemaakt van wat er werkelijk moet zijn gebeurd. Ook wordt gekeken naar de vele 'fouten' die zijn gemaakt. Aan de hand daarvan is een analyse gemaakt van wat het originele plan voor de aanslagen moet zijn geweest.

Direct na de aanslagen is Amerika de “War on Terror” begonnen in het Midden-Oosten, een oorlog die al 22 jaar aan de gang is en miljoenen doden heeft geëist. Indien de 9/11-aanslagen daadwerkelijk een ‘false flag’ zijn, is deze oorlog een misdaad tegen de menselijkheid, waar ook onze eigen regering en leger hun steun en medewerking aan verlenen. Het wordt tijd dat de waarheid achter de aanslagen algemeen bekend wordt.

- **Dik Kok** ► € 7,50
- dakl.nl/9-11-de-andere-waarheid

De Plukagenda – Kweekgras

Belinda van Doorn

Kweekgras, of *Elytrigia repens*, waarbij 'elytrigia' komt van het Griekse *elyo* (ik bedek), wat verwijst naar de enorme groei-kracht. En 'repens' komt van het Latijnse *repere*, wat kruipen betekent, vanwege de kruipende groeiwijze. De Nederlandse naam 'kweek' is verwant aan het woord 'kweek' of het oud-Hoogduitse woord 'queck', dat levendig en krachtig betekent en betrekking heeft op de groei-kracht van de plant. Paarden, koeien, schapen, geiten en konijnen eten en houden allemaal van gras. Kweekgras, een overblijvende en winterharde grassoort, is een van de 120 wilde grassen in Nederland en ook voor mensen eetbaar. Wereldwijd zijn er ongeveer 10.000 soorten gras, waaronder bamboe, graan en riet. Veel boeren en tuinders zijn allesbehalve blij met kweekgras, want het is bijna onmogelijk weg te krijgen en verstikt andere planten.

Deze tot 120 centimeter hoge plant heeft lange wortelstokken en tot meters diep woekerende ondergrondse uitlopers. In de bloeitijd, van mei tot juli, verschijnen er tot 15 centimeter lange blauwgroene aren. De daar heeft twee rijen bloemaartjes die door

kelkafjes worden beschermd. De vijf millimeter brede bladeren zijn ruw aan de bovenkant en blauwgroen berijpt. De bladschijf omvat de stengel. Kweekgras tref je aan op akkers, bermen, braakliggend terrein bosranden, dijken, nieuwbouwwijken, oevers, tuinen en weilanden.

Van september tot april, als het gras niet bloeit, kunnen de dunne, witte wortels worden geoogst. Aangezien de wortelstok snel afbreekt gaat oogsten beter als je een riek of tuinvork gebruikt. Fijngesneden is de zoetige, zetmeel – en eiwitrijke wortel een goede toevoeging aan salade en soep. Gedroogd en vermalen tot meel kan het in pap of smoothie gebruikt worden. Aangevuld met tarwemeel bak je er brood of koekjes van. Het wortelsap kun je vers drinken en eventueel koken en indikken tot siroop. De wortels zijn gedroogd en geroosterd ook te gebruiken als koffiesurrogaat. De bladeren kun je plukken in maart en april en zijn rauw fijngehakt door salade of op brood te gebruiken. Je kunt ze ook persen als sap voor in smoothies. De zaden zijn te oogsten in juli en augustus en zijn rauw of geroosterd lekker in gebak, salade, muesli of als snack.

NB: Onuitroeibare planten zijn vaak medicinale, krachtige planten die tekorten bij

de mens kunnen opvullen. Al 2000 jaar geleden werd kweekgras gebruikt bij allerlei lichamelijke klachten. In tijden van schaarste kun je overleven met kweekgraswortels vanwege de vele essentiële voedingsstoffen. ■

Kweekgras bevat onder andere Vitamine A, B, etherische olie, fosfor, kalium, mannitol, polysacchariden, silicium, slijmstoffen en ijzer.

Toepassing: wortels (thee) onder andere bij reumatische klachten, urinewegproblemen, kriebelhoest, verkoudheid en koorts. De werking is antibacterieel en bloedzuiverend, wondgenezend (in – en uitwendig), spijsverteringondersteunend (stimuleert alvleesklier dus goed bij diabetes), spierversterkend en versterkt nierwerking.

Alle planten die ik beschrijf zijn wijdverspreid en staan niet op de Rode lijst (beschermd). Met een plantenboekje met foto's en eventueel een plantenteterminatie app, kom je een heel eind.

► **Interesse in een wildplukwandeling en/of kookworkshop bij jou in de buurt? In Nederland of België kom ik tegen een kleine vergoeding graag naar je toe om mijn kennis te delen.** wildeplukwandelingen@protonmail.com

► **Telegram:** t.me/Wildplukbibliotheek

Uitslag van de Grote Zomer Plukagenda Quiz uit de Zomerspecial.

Mijn hartelijke dank voor alle leuke, positieve, hartverwarmende reacties naar aanleiding van de Grote Plukagenda Quiz.

Uit de 43 goede inzendingen zijn de prijzen reeds verloot en de winnaars zijn persoonlijk op de hoogte gesteld.

Het antwoord op de prijsvraag van de Grote Zomer Plukagenda Quiz:

40. Van welke planten is alles eetbaar?

- Alle mogelijke antwoorden zijn:
- A: Paardenbloem
 - B: Akkerdistel
 - D: Raket
 - E: Brede weegbree
 - F: Look zonder look
 - H: Herderstasje
 - I: Vergeet-mij-nietje
 - J: Klimopereprijs
 - L: Moerasspirea

WAT MAAKT GOEDE KOFFIE GOED?

Het geheim van de Westfriese Koffie

‘West-Friesland’ en ‘koffie’ zijn niet twee zaken die je meteen met elkaar associeert. Toch is er wel degelijk een verband. Sterker, West-Friese koffiekennis staat aan de basis van kwaliteitskoffie die in de hele wereld wordt gedronken, zoals bij Starbucks. Fabian Smit bouwt sinds zes jaar voort op deze traditie en sinds 2019 met een eigen koffiebranderij onder de naam Westfriese Koffie. Hij vertelt ons het geheim achter goede koffie.

Fabian Smit | MIKROGRAFIE

Anja Veerman

Het koffieverhaal van Fabian Smit begint in 2016, toen zijn interesse in koffie werd gewekt tijdens een designklus voor een koffieleverancier in West-Friesland. “Ik was onder de indruk van het koffie-ambacht. Ik zocht al een tijdje naar een baan waar ik met passie kon werken, los van de computer en vooral direct in verbinding met mensen. Ik wilde alles over koffie weten en volgde een opleiding tot koffiebrander.” Smit kon in 2017 het bedrijf van de koffieleverancier overnemen. Voor het zelf koffiebranden zocht hij nog een geschikte plek.

In 2019 greep hij zijn kans toen hij op een terrein in het West-Friese Wognum, waar ook een biologische theetuin en andere ambachtelijke bedrijven zijn gevestigd, een ruimte kon huren. “Verhuurd Susanne, die de theetuin begon, was gelijk enthousiast over de koffiebranderij. Zelf wilde ik geen horeca beginnen. Ik wilde mij helemaal richten op het koffiebranden en een proeverij. Een leuke bijkomstigheid is het oude stoomtreinstation hier tegenover.”

Smit zocht contact met Leigh McDonald, een Amerikaanse ‘senior coffee & education specialist’ die 24 jaar geleden naar Nederland emigreerde om hier een koffiefietten te starten. Daar zit een bijzonder verhaal achter, want McDonald, die in de VS onder meer bij Starbucks werkte als Q-grader (kwaliteitsbewaker), heeft zelf het vak geleerd van Alfred Peet – een West-Fries die in Amerika beroemd is geworden vanwege zijn koffiekennis. Koffiebrander Peet emigreerde in de jaren zestig naar Californië, waar hij zich verbaasde over de slechte kwaliteit koffie. Hij stond aan de basis van wat het ‘specialty coffee’ drinken zou worden genoemd: de oprichters van Starbucks en vele andere toonaangevende koffie-ondernemers waren bij hem in de leer. (Zie kader.)

Toen Peet in zijn nadagen weer naar Nederland terugkeerde, rond 2000, leerde

hij Leigh McDonald de fijne kneepjes van het vak. Smit: “Ik belde Leigh in 2019. Zij had toen al jaren een kleine branderij in het dorp De Rijp hier vlakbij, ontwikkelde koffiemengelingen op maat voor een grote firma in koffiecapsules en geeft daarnaast nog yogales. Ondanks haar drukke bestaan vond ik haar bereid mij de fijne kneepjes van het koffiebranden te leren. We spreken elkaar nog af en toe aan de telefoon.”

De oprichters van Starbucks en andere bekende koffie-ondernemers gingen in de leer bij Alfred Peet

De brandende vraag is: wat maakt goede koffie goed? Daar is niet één antwoord op te geven, vertelt Smit. “De versheid van de bonen is cruciaal. De kwaliteit van de koffieboer speelt hierin een belangrijke rol. Daarna komt het allemaal aan op het brandingsproces en het vakmanschap van de koffiebrander, het handmatig roosten en welke machines worden gebruikt en hoe ze ingesteld worden. Koffiebonen moeten na het branden de tijd krijgen om te ‘ontgassen’ dat komt de optimale smaak tot zijn recht. Die rusttijd varieert van 8 dagen tot zelfs twee weken voor de Ethiopische koffie. Al deze factoren leiden tot de verschillen in kwaliteit en smaak van koffie.”

De deskundigheid van een koffiebrander vind je ook terug in goede blends”, zegt Smit. “Het samenbrengen van verschillende koffiesoorten uit koffielanden als Brazilië, Colombia, Guatemala en India zorgen voor een specifieke smaak na het branden. Ik gebruik vooral de Arabica soorten en een enkele Robusta voor in de blend of voor de liefhebber. Ik brand mijn

algemeen wat oudere oogsten in. Dan is de smaak al anders. De bonen worden kort en fel gebrand. Alles gaat om snelheid, volume en prijs, dus ze zitten ook lager in het segment. Groot inkopen, grote coöperaties, grote machines, grote kapitalen, al twee jaar van tevoren wordt de oogst opgekocht. En soms kopen ze zelfs hele landerijen op, zodat hun prijs gewaarborgd blijft. De boer krijgt ondertussen een lage prijs. Er zitten heel veel schijven in de tusschenhandel, zij krijgen betaald terwijl ze geen waarde toevoegen aan de koffie zelf. Direct trade is heel mooi, kleinschalige importeurs die de kwaliteit bewaken en de kleine koffieboeren ondersteunen.”

In de proeverij van Smit staan drie Krups koffiemachines, zodat mensen verschillende smaken kunnen proeven. Verder staat er een Moccamaster. “Met de Moccamaster zet je binnen 6 minuten een hele pot goede filterkoffie. Deze koffiefilterapparaten zag je al veel in de jaren 70. Nu zijn ze vanwege allerlei hippe kleurtjes weer heel populair. Ook het met de hand opgieten is weer hip. Ik kocht ooit een voorloper van de Krups die hier staat voor mijn ouders en die waren erg te spreken over de smaak en het gebruikers- en onderhoudsgemak. Daarom besloot ik daar zelf ook mee verder te gaan. Ik heb van iemand gehoord dat hij de koffie uit deze machine lekkerder vond dan uit een hele dure machine met allerlei toeters en bellen. Ik zag later een foto uit de jaren ’60 van Alfred Peet met een Krups machine. Ik vond dat wel stom toeval.” ■

Alfred Peet leerde het koffieverhaal van zijn vader. De koffiebranderfamilie uit Alkmaar stond bekend om een opmerkelijk goed ontwikkelde smaak. Zelfs de smaken van de maaltijden thuis werden uitvoerig besproken. Moeder Peet werd daar bij tijd en wijle gek van. Peets verhouding met zijn vader was onplezierig. Twee koppige, stugge West-Friezen, de een nog eigenwijzer dan de ander. Peet werd zijn vader en Nederland zat en besloot te emigreren. Na omzwervingen kwam hij uiteindelijk in Amerika terecht. Hij verbaasde zich over de slechte koffie daar. “Ik ben in het rijkste land in de wereld, waarom drinkt men hier de armzaligste koffie?”, vroeg hij zich af. Hij voelde dat hij een missie had. Toen Peets vader overleed en Peet geld erfd kon hij in 1966 in studentestad Berkeley zijn lang gewenste eigen koffieonderneming starten: Peet’s Coffee. Hij introduceerde het koffiebranden op maat. Zo ontstond een nieuwe trend: de specialty coffee. Hij bouwde een grote klantenkring op. Ook van jonge studenten en hippies, die de bijnaam ‘Peetniks’ kregen, een variant op de beattniks uit die tijd. Peet stond heel open om zijn kennis te delen. De oprichters van Starbucks en vele andere toonaangevende koffie-ondernemers gingen bij hem in de leer. In 1979 verkocht Peet zijn drie filialen. Hij wilde niet nog groter worden. “Wie groot wordt verliest kwaliteit”, wist hij. Peet’s Coffee & Tea groeide pas na zijn terugtrekken uit tot zeshonderd vestigingen. Hij bleef nog jaren koffieondernemers, zoals Starbucks, advies geven. Na zijn overlijden in 2007, wordt Peet nog door menig koffieondernemer op zijn sterfdag herdacht als de ‘godfather van de kwaliteitskoffie’.

Meer informatie:
► [westfriesekoffie.com](https://www.westfriesekoffie.com)

NIEUW PERSPECTIEF (15)

Pruimentartaart in Grenen

ARJEN PASMA

Het is hier mooi. Echt mooi. Noord-Jutland: ruig, open, rustig (op het festival ‘Knallerts’ in Skagen na, en zelfs dat had wel wat). Denemarken vergrijst, net als wij (zelf). En ook hier moeten ze oplossingen bedenken. Ook hier is de oudere generatie ziek, net als bij ons in de reisgroep. Overgewicht (bier en worst zijn er debet aan) is een welvaartsziekte en brengt hart- en vaatziekten en diabetes met zich mee. We zijn een maand onderdeel van een groep redelijk welgestelden (camperars), maar onderhuis (door de verhalen weten we dat) heerst de angst, want ‘corona kan weer toeslaan en fijn dat de overheid de volgende prikronde goed voorbereid heeft’. Denemarken maakt geen deel uit van de geplande three-state-city en dat betekent dat de bevolking hier in aantal terugloopt en je ziet het aan talloze bordjes langs de kant Til Salg (Te Koop) en je hebt hier de ruimte. Ja, wel een eind bij de kleinkinderen vandaan. Toch voelt het hier verder weg bij de ‘Klaus-stress’ vandaan. Als we geen kinderen hadden en als we jonger waren..., ja als... Onzin. Ons huis staat in Scherpenzeel (FR) en dáár doen we het. Alleen nu even niet. Nu zijn we op reis en genieten.

Pak de kaart er even bij (kan op je mobieltje) en zoek naar het noordelijkste puntje van Jutland/Denemarken. Je komt bij Skagen. Ja, maar dan nog noordelijker, helemaal aan het eind, daar waar Skagerrak en Kattegat elkaar ‘zoemen’. Dáár waren wij. Het is echt een puntje in het zand. Je ziet de beide zeestromen tegen elkaar botsen. Het was prachtig weer, maar als het hier tekeer gaat... D’r zijn talloze ‘Oostvaarders’ die dat niet kunnen navertellen. We zijn hier met een stelletje ‘boomers’ en dat betekent dat we met tractor en wagon keurig op het strand zijn afgeleverd en nu staan we hier, zelfs even in het water. Na een half uurtje kunnen we ook weer terug, tractor-getrokken. We kunnen ook terug lopen, langs het ‘ooststrand’ (zand en kiezels). In de verte zien we de haven van Skagen en daarvoor de vuurtoren. Grenen heet het hier. Stief kwartiertje lopen. We gaan het dóen. Hou ze aan de gang die ouwe botten en spieren. En... Joyce heeft een ‘moeilijk been’. Het is een prachtige wandeling. Dat zeker.

Het laatste stuk valt niet mee. Ik kan nog wel, maar Joyce’ been gaat het opgeven en dan is het echt einde verhaal om verder te gaan. Hand in hand halen we de vuurtoren en daar is een eet- en rustgelegenheden. Daarover gaat deze column. We bestellen thee en koffie en... pruimentartaart. Het etablisement wordt gerund, zo blijkt ons, door vier jonge mensen rond de 25 jaar. De pruimentartaart is zo uniek dat we het niet kunnen laten om de kok even te spreken. En wat blijkt? Deze vier jonge mensen zorgen ervoor dat alles wat zij maken uit eigen tuin en van eigen bodem (dichtbij) komt en dat betekent een deeg zonder tarwemeel en het heeft iets weg van griesmeelpudding, rijk gevuld met kleine, zoete pruimen (mèt pit waarvoor een bakje beschikbaar is). De pruimen zijn afkomstig uit de tuin van de serveurster. In korte tijd vertelt de kok hoe hun ‘ge-doetje’ in elkaar steekt en het is wel duidelijk dat zij zich keurig houden aan de natuurberichten in deze krant. Alles, alles zelf gemaakt en ze zijn er duidelijk trots op. De kok is verrast dat wij hem hierover even willen spreken en is blij met onze complimenten. Hij vertelt dat het hard werken is, maar het lukt. We wensen hen veel klanten. De rest van de wandeling naar ons ‘mobile home’ is een peuleschilletje. Onderweg praten we over onze vooroordelen over die vele tattoos die we bij de ondernemers zagen.

Het geheel overziende: onze generatie heeft er niet veel moois van gebakken (of laten bakken). Overzie de gezondheid (szorg), bezie de economie, de politiek, de uitputting van deze planeet, de eenzaamheid, de agressie, de angst en onze wanhoop en vastberadenheid om het tij te keren. Al die Schwabjes, Röttjes, Sorosjes, Van Nieuwkerkes en onze eigen onmacht en niet altijd weten hoe... Onze vreugde en hoop van de week: dat pruimentartaartje van die vier uit Grenen. Nou ja, taartje. Taart! Het was een complete lunch! ■

► Arjen Pasma is natuurgeneeskundige en homeopaat.

► Dit is deel 15 in een serie columns met als thema: Nieuw perspectief.

DOE HET ZELF

In deze tijd van het jaar zijn er volop hete pepers te krijgen: als je chilisaus of sambal wilt maken, sla dan nu je slag. Er zijn ontelbaar veel soorten peper die als basis kunnen dienen. Zo zien we meestal gangbare chilipeper liggen, maar ook is er jalapeño, madame-jeanette, bananenpeper en – veel heter wordt het niet – de penispeper!

Heet!

Saskia Frederiks

De heetste pepers ter wereld zijn pepers met exotisch klinkende namen als Carolina Reaper, Chocolate Bhutlah en de Trinidad Moruga Scorpion. Zij meten rond de 2 miljoen op de schaal van Scoville, de wereldwijde standaard om de mate van ‘heetheid’ aan te duiden. Ter vergelijking: de hitteste peper van cayennepeper is zo’n 40.000 en tabasco (je weet wel, uit dat kleine flesje) hooguit 8000. Deze ‘heetheidsenheid’ zegt wat over de hoeveelheid capsaïcine, de stof die de peper z’n heetheit geeft. Vaak wordt gedacht dat dat uit de zaadjes van de peper komt, maar het zit vooral in de zaadlijsten. Vuurvreter die de heetheit willen blussen, doen dat niet met water maar met zoetheit (fruit, melk, honing), zetmeel (rijst) of iets zuurs zoals citruslimonade of yoghurt. Peperliefhebbers hebben geluk. Aan pepers worden tal van gezondheidsvoordelen toegekend. Zo stimuleert capsaïcine de stofwisseling en helpt daardoor bij afvalben, maar kent deze stof ook een pijnstillend effect. Vitamine A en C ondersteunen de weerstand. Ook schijnen pepers cholesterolverlagende en kankerremmende eigenschappen te hebben. Maar ook zonder deze nuttige voordelen kun je veel smaak en plezier aan pepers beleven. In Eindhoven is er 17 september zelfs een Dutch Chilifest met onder meer een heetste-peper-eetwedstrijd.

Pepers en zout. Dat is in de basis sambal. Rauwe pepers, zout en soms een scheutje azijn voor de houdbaarheid wordt op z’n Indonesisch sambal oelek genoemd. De oorspronkelijke heimat van sambal. Oelek is pittig. Bak je de pepers eerst dan wordt de smaak al milder. Het is dan echter geen oelek meer, maar bijvoorbeeld badjak of brandal. Al worden daar juist vaak ook andere ingrediënten aan toegevoegd. Het bakken van de pepers en de toevoeging van zoete ingrediënten, zoals ketjap manis of suiker, maar ook ingrediënten als ui en tomaat maken de smaak zachter.

Zelfgemaakte sambal gaat minder lang mee dan die uit de supermarkt, dus stem hoeveelheid af op behoefte of bewaar een voorraad geportioneerd in de vriezer. Ga je (meer) conserverende ingrediënten als azijn, suiker en zout gebruiken dan verleng je de levensduur. Bewaar het in de koeling, gebruik schone lepels en zorg dat de randen van de pot schoon blijven. Bij gebakken sambal giet je wat olie over de sambal in de pot. ■

BASISRECEPT (OELEK)

Benodigdheden

- 6 rode pepers
- 1/4 thee­lepel zout
- 1/2 thee­lepel azijn

Bereidingswijze

1. snijd de kroontjes van de pepers
2. voor mildere sambal verwijder je de zaadlijsten en evt. de zaadjes uit de pepers
3. snijd de pepers in stukjes en maal ze samen met het zout fijn met een vijzel of keukenmachine
4. voeg de azijn toe en roer
5. doe de sambal in een schone glazen pot (uitgespoeld met kokend water)

GEBAKKEN SAMBAL

Benodigdheden

- 6 rode pepers (met zaadjes)
- 1 kleine gesnipperde ui
- 2 tegen knoflook
- 1/2 tl vissaus, zoute ketjap of 1/4 tl zout
- wat olie om in te bakken

Optioneel

- 2 el (of meer naar smaak) zoete ketjap/ gula djawa/bruine of rietsuiker
- ½ tl gemalen korianderzaad
- ½ tl gemalen komijnzaad
- ½ tl trassi
- ½ tl tamarindepasta
- ¼ tl laos
- ¼ tl geelwortelpoeder

Bereidingswijze

1. was en snijd de pepers, ui en knoflook (eventueel met handschoenen) en maak het fijn met een vijzel of keukenmachine
2. verwarm de olie in de pan en fruit de peper-, ui- en knoflookmix eraan toe voeg nu de gemalen/verkrui­melde ingrediënten toe en roer goed om voeg nu vissaus, zoute ketjap of zout toe en eventueel zoete ketjap, gula djawa of suiker en bak het nog een paar minutjes
3. doe de sambal in een schone glazen pot (die uitgespoeld is met kokend water)
4. wanneer deze vol zit met de hete sambal en het deksel erop zit, kun je de pot(jes) omdraaien

Eerste dagen in Nicaragua

die de ketel komt verwijten!) De onderminister van Buitenlandse Zaken Manuel Coronel Kautz verweet Van Baalen “inmenging in binnenlandse aangelegenheden” en gooide hem niet alleen woedend het land uit maar noemde en passant Nederland ook nog “een schijtland”. Ben ik een antinationalist als ik daar veertien jaar later een profetisch predikaat in zie? Het zij zo.

De laatst gearresteerde Nicaraguaan is iemand die herhaaldelijk kritiek uitte op Ortega vanwege... het véél te weinig strenge covidbeleid tijdens de ‘pandemie’. Er zit blijkbaar een Ortega in mij want ik zou zo iemand ook best voor onbepaalde tijd willen opsluiten. Het zegt misschien nog niks maar de eerste paar dagen in Nicaragua proeven totaal niet als een dictatuur. In heel India en Costa Rica hebben we niet zoveel lachende mensen gezien. Er klinkt muziek

hebben ons net opgegeven voor een demonstratie. Dat laatste is niet waar, we moeten eerst nog even uitzoeken waar we ons kunnen aanmelden.

Alle demo’s op een stokje, er hangt een hele goeie sfeer hier. Het platteland doet vreemd genoeg denken aan het Nederland van de 50’s. Allemaal kleine stukjes land, omheind met houten hekjes en daarbinnen ontelbaar grazende koeien. De bananenbomen die dat beeld omlijsten geven het een hoog-surrealistische touch. Hier in Granada is het plotseling alsof je het Spanje van de jaren ’50 inrijdt. Monumentale panden in Spaans-koloniale stijl, romantische pleintjes en honderden cafés, geschilderd in knallend Cubaanse kleuren. Dat laatste is tot nu toe het enige dat doet denken aan communisme.

Al aan de grens was het duidelijk dat Nicaragua niks heeft met globalisme. Het bewaakt haar grenzen zó goed dat dit leidt tot nogal bizarre tafereelen. Voor de grens stonden honderden vrachtwagens te wachten, wel 3 kilometer lang. Onze taxichauffeur zei dat die lengte zelfs nog meeviel in vergelijking met drukke dagen. Toen ik vroeg hoe lang ze daar dan moeten wachten om door te kunnen, zei hij: “gemiddeld 3 dagen maar in sommige gevallen 3 weken. Het is vrachtverkeer dat op doorreis is naar Mexico, Honduras en Guatemala. Om zeker te weten dat er geen goederen het land inkomen die de interne handelsbalans verstoren, wordt elke wagen van boven tot onder doorgelicht. Wanneer ze het land aan de andere kant weer

uitgaan, mag het aangebrachte zegel niet verbroken zijn”.

Het lijkt misschien een ouderwets gedoe en dat is het ook. Toch denk ik dat de herinvoering van soevereine staten, de enige manier zal zijn om te ontkomen aan de terreur van een gecentraliseerde wereldmacht. Tot zover de eerste impressie van Nicaragua.

Nog even iets over Van Baalen. Hij bemoeide zich wel meer met andermans zaken en werd in 2015 door Poetin ook tot persona non grata verklaard. In 2014 had hij demonstranten op het Maidanplein in Kiev aangemoedigd om vooral door te gaan met hun opstand tegen de democratisch gekozen Oekraïense president Janoekovitsj. ■

Absolute aanrader op Youtube, Steven Gardner interviewt Gerald Celente:

► [dakl.nl/millions-lose-money](https://dakil.nl/millions-lose-money)

Zangeres Saskia van Orly is auteur van *Machtmerrie*, een bundel indringende, hilarische en pijnlijke aantekeningen uit het Corona-Ondergrondse plus anekdotes over haar ontmoetingen met beroemdheden, zoals Stevie Wonder, Mick Jagger, Václav Havel en Herman Brood, herinneringen aan haar jeugd in Brabant, en een waargebeurd verhaal hoe ze ooit bijna werd vermoord door een psychopaat. saskiavanorly.com

Saskia van Orly

Mijn geliefde en ik zijn geen Brigitte-Kaandorperig ANWB-echtpaar dat hun reisbestemming van voor tot achter uitpluist. Het enige dat we wisten van Nicaragua was: iets met Sandinisten, revolutie, socialisme en president Daniel Ortega.

De avond voor ons vertrek uit Costa Rica heb ik toch nog gauw wat gegoogled en kwam daarbij op de eerste sites terecht. Zo ook op die van Reuters en Factcheck.org. Het oordeel daar was dat Ortega niet deugt en dat als je in Nicaragua iets verkeerd zegt, zeker als dat commentaar is op de overheid, je onmiddellijk wordt opgepakt. Voor twee beroepscomplotisten best ‘een dingetje’. Maar... als er nou één ding is dat ik geleerd heb van de afgelopen jaren... als je wil weten hoe iets werkelijk zit, kun je gewoon de conclusies en debunkerij van factfuckers 180 graden omdraai-

en. Ortega gaat dus absoluut naar de volgende ronde. Wat zeg ik, naar de live-show!

Toen we onderweg naar de grens ook nog lazen dat de Nederlandse Rijksoverheid adviseert om in Nicaragua niet ná zonsopgang naar buiten te gaan, nooit stil te staan op kruispunten (iets met ontvoeringen) en onder geen enkel beding mee te doen aan demonstraties, wisten we dat we op weg waren naar het juiste land. Daar kwamen nog twee dikke bevestigingen bij.

Al speurende naar de betrekkingen tussen Nederland en Nicaragua stuitte we op het verhaal over het inmiddels overleden oud EU-parlementslid Hans van Baalen (VVD). Hij werd in 2009 tijdens een rondreis door Midden-Amerika Nicaragua uitgegoid omdat hij zware kritiek had geuit op president Ortega. Die zou volgens Van Baalen te weinig doen tegen corruptie. (Even tussendoor: haha, ja hoor, wéér die corrupte VVD

Ben ik een antinationalist als ik daar een profetisch predikaat in zie?

uit alle ramen in alle straten, we lopen bij nacht en ontij door Granada, stoppen gewoon op elk kruispunt en

André Rozendaal (50), psycholoog

SERIE ‘BLIK VOORUIT’

De vader van André werkte in het onderwijs, zijn moeder was bibliothecaresse. Op zijn vijfde vroeg hij zich af waar hij was terechtgekomen. Het leven voelde zwaar aan, zijn lichaam was een gevangenis. Na een afgeronde studie belastingrecht gooide hij op zijn zesentwintigste het roer honderdtachtig graden om. Er is altijd een oplossing.

Ik was een sensitief jongetje. Op de kleuterschool dacht ik “De wereld is een gekkenhuis”. Mijn lichaam voelde surrealistisch aan, er moest een ander leven zijn, vrij van beperkingen. Al jong las ik boeken over filosofie en bijna-doodervaringen. Na de lagere school ging ik naar het vwo. Om mij staande te houden in een wereld van ongevoeligheid deed ik aan hardlopen en deelde de liefde voor modelspoorbanen met mijn vader.

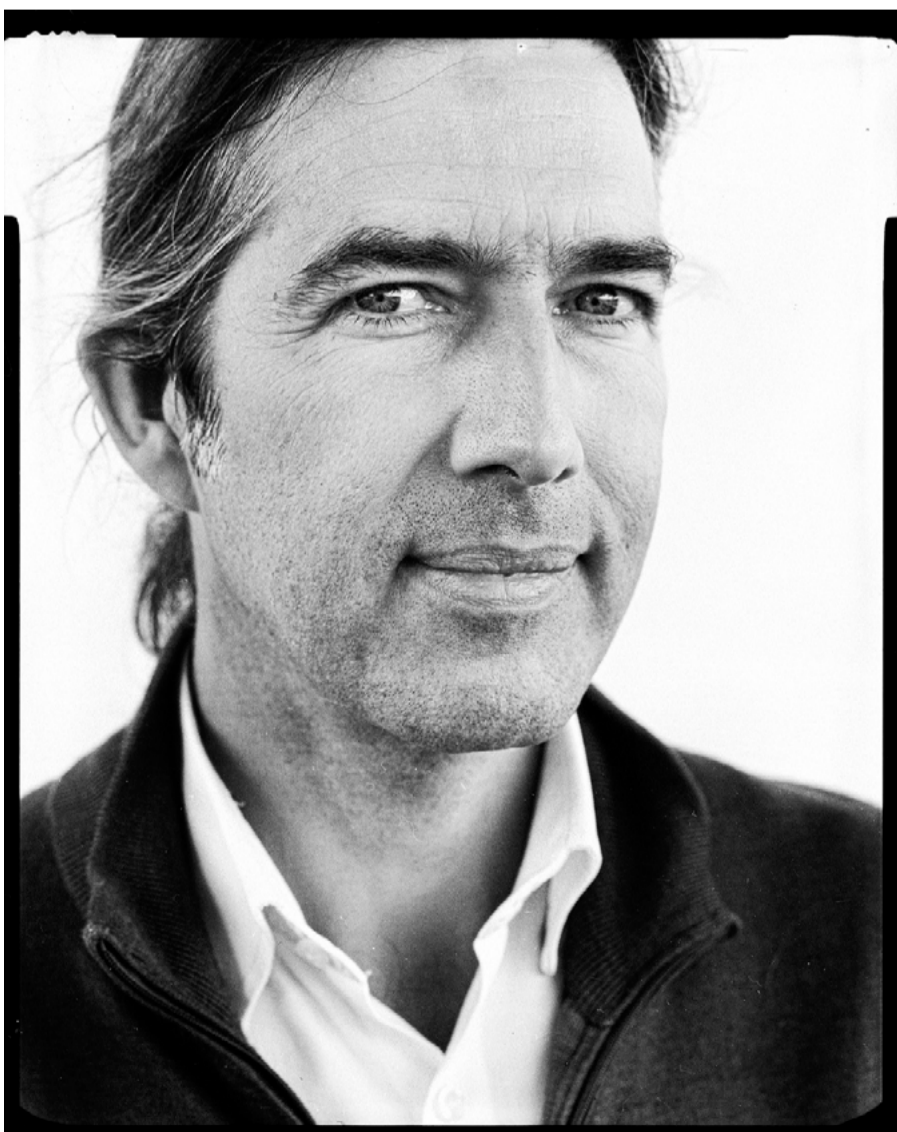
Op negentienjarige leeftijd besloot ik zonder enige passie en innerlijke overtuiging belastingrecht te gaan studeren. “Als het leven in deze ongelukkige wereld onvermijdelijk is dan beter met, dan zonder geld”. Na de studie begon ik in 1998 als junior belastingadviseur bij Deloitte. Ik hield het precies negen maanden vol. Toen ik voor Deloitte naar Amerika moest koppelde ik er een persoonlijke reis aan vast. Het verdriet en mijn twijfel of ik wel de juiste koers had gekozen werd steeds sterker. Op de rand van de Grand Canyon vroeg ik mij af: “Hoe nu verder”. Ik was niet op de juiste weg. Ik moest met mensen gaan werken. Ik wilde verbinding, mijn emotionele wereld was een gevangenis geworden.

Ik ging klinische psychologie studeren, behaalde in 2004 mijn master en ging werken als psycholoog. Tegelijkertijd met de studie psychologie ben ik mij vanaf 2001 intensief gaan verdiepen in het boek *Een*

curcus in Wonderen. Het boek speelt een grote rol in de ontdekking van mijn ware zelf. Het mooiste dat ik heb overgehouden aan mijn Deloitte-periode is mijn vrouw Natalie, een dag na mij kwam zij bij het bedrijf werken. We hadden direct een klik. Nu meer dan twintig jaar later hebben we vier kinderen, twee uit een eerder huwelijk van Natalie en twee samen.

Net voor corona hadden we ons leven goed op orde. Wij hadden direct door dat het narratief niet klopte. Niets is wat het lijkt, we zijn geconditioneerd door het systeem. Niemand van ons gezin is gevaccineerd. We moeten zelf de macht over ons leven weer terugpakken, je eigen verantwoordelijkheid nemen. Er is altijd een oplossing, als je je intuïtie en je hart maar volgt. Blijf de waanzin benoemen. Ik schrijf stukken over belangrijke thema’s, de fundamenten van de samenleving, als vrede, vrijheid, wijsheid en waarheid.

Belangrijk is actief zijn binnen je eigen invloedssfeer. Veranderingen komen niet van de politiek of van boven. Ik ben heel optimistisch, alles keert uiteindelijk ten goede. Er komen moeilijke tijden aan, zonder slag of stoot gaat het niet ten goede keren. Veel mensen zijn sinds de lockdowns naar binnen gekeerd. Ik probeer mensen moed in te spreken, ga liefdevol rebelleren. Doe de dingen weer vanuit je hart. ■

Fotografie: Tobias Asser | Tekst: Ad Nuis